

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om kraftverksskatt och lagar om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och 1 § i skattekontolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en lag om kraftverksskatt. Den inför en skatt på kraftverk som drar oförtjänt nytta på den nordiska elmarknaden av handeln med utsläppsätter. Skatten ska gå till staten och den gäller kärnkraftverk, vattenkraftverk och vindkraftverk som tagits i drift före 2004 och inte ingår i handeln med utsläppsätter. Kraftverksskatten fastställs på grundval av återanskaffningsvärdet på kraftverksbyggnader och kraftverkskonstruktioner i fastighetsbeskattningen. Kraftverk med en nominell effekt på mindre än en megavoltampere föreslås vara undantagna tillämpningsområdet för skatten. Dessutom föreslås skatten vara differentierad, och den ska tas ut till fullt belopp bara på kraftverk med en effekt som överstiger 10 megavoltampere.

Skatten beräknas gälla cirka 130 vattenkraftverk, fyra kärnkraftverksenheter och 10–15 vindkraftverk. Vindkraftverk kommer att vara undantagna skatten när de sista vindkraftverken uppförda före 2004 tas ur drift.

Den som bedriver kraftverksverksamhet ska vara skyldig att betala kraftverksskatt. De ska deklarerera skatten på eget initiativ. Vidare ska de vara skyldiga att lämna in periodskattedecklaration till Skatteförvaltningen och betala in skatten på ett skattekonto en gång om året.

Vattenkraftverken kommer att stå för ungefär tre fjärdedelar och kärnkraftverken för en fjärdedel av kraftverksskatten. På det hela taget kommer merparten av skatten att påföras

ett fåtal stora producenter av vatten- och kärnkraft eller företag som äger dem. Ungefär en tredjedel av skatten beräknas komma från industrin och cirka en sjättedel från kommunala energiverk.

Statens årliga skatteintäkter från kraftverk ökar med ungefär 50 miljoner euro genom den nya skatten.

Den föreslagna skatten avser huvudsakligen vatten- och kärnkraft och den påverkar inte, på några undantag när, grossistpriset på elektricitet som på den nordiska elmarknaden sätts utifrån marginalkostnaderna för det kraftverk som har de högsta kostnaderna för sin elproduktion. Skatten beräknas därför inte på det stora hela påverka inkomstskillnaderna eftersom den anses minska kraftverksägarnas vinster. Skatten ska bara gälla kraftverk som tagits i drift före 2004 och den anses därför inte påverka besluten om investeringar i ny elproduktionskapacitet eller den förväntade avkastningen av dem.

Vidare föreslås tekniska ändringar beträffande skatteuppbörd i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och skattekontolagen till följd av kraftverksskatten.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014, förutsatt att kommissionen godkänner de föreslagna begränsningarna i förfarandet med statligt stöd.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÅGE	5
2.1 Lagstiftning och praxis.....	5
Energibesättning.....	5
Fastighetsbesättning	6
Skattekonto.....	8
2.2 Europeiska unionens lagstiftning.....	9
Energiskatter och punktskatter	9
Statligt stöd.....	10
Utsläppshandeln	11
2.3 Internationell jämförelse	12
2.4 Bedömning av nuläget	13
Hur elmarknaden påverkas av handeln med utsläppsätter	13
Hur handeln med utsläpp påverkar värmemarknaden	14
Begreppet oförtjänta vinster	15
Produktionsanläggningar som får oförtjänta vinster	15
Storleken på oförtjänta vinster.....	16
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	16
3.1 Målsättning.....	16
3.2 Alternativ	17
3.3 De viktigaste förslagen.....	18
Skatteobjekt och skattebegränsningar	18
Skattegrunden och skattens belopp	19
Beskattningsförfarande.....	20
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	20
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	20
4.2 Konsekvenser för miljön	22
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	22
4.4 Samhälleliga konsekvenser	22
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	23
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	24
DETALJMOTIVERING	26
1 LAGFÖRSLAG	26
1.1 Lag om kraftverksskatt.....	26
1.2 Lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.....	31
1.3 Lag om ändring av skattekontolagen	31
2 IKRAFTTRÄDANDE	31
LAGFÖRSLAG	32
Lag om kraftverksskatt.....	32
BILAGA	36
Lag om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.....	38
Lag om ändring av 1 § i skattekontolagen.....	39

BILAGA	40
PARALLELLTEXT	40
Lag om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.....	40
Lag om ändring av 1 § i skattekontolagen.....	41

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

På den nordiska elmarknaden sätts grossistpriset på elektricitet utifrån marginalkostnaderna för det kraftverk som har de högsta kostnaderna för sin elproduktion. Vanligen är det kondenskraft producerad med stenkolkraft som är den form av marginalproduktion som sätter marknadspriset på el. Denna prisbildningsmekanism genererar betydande ekonomisk nytta för produktionsmetoder som är fördelaktigare än marginalproduktion, i Norden framför allt vatten- och kärnkraft.

EU:s system för handel med utsläpp, det vill säga att priset sätts marknadsmässigt utifrån kraftverkens koldioxidutsläpp, spelar en stor roll på elmarknaden.

Handeln med utsläpp ökar kostnaderna för marginalproduktion som använder fossila bränslen ytterligare, och därmed stiger grossistpriset på den nordiska elmarknaden. Det är ett faktum trots att största delen av den nordiska elproduktionen består av utsläppsfri vatten- och kärnkraft och kostnaderna för dessa produktionsformer inte påverkas av handeln med utsläpp. Följaktligen får elproducenterna ännu större vinster på grund av utsläppshandeln. Dessa extra vinster till följd av handeln med utsläppsrätter brukar kallas oförtjänta vinster eftersom de bottnar i EU:s system för handel med utsläppsrätter och är oförtjänta transfereringar från de som använder till de som producerar el.

I överensstämmelse med programmet för statsminister Jyrki Katainens regering ska de oförtjänta vinsterna delvis skäras ner genom en skatt. Därmed stiger produktionskostnaderna för produktionsformer som är fördelaktigare än marginalproduktion, det vill säga med skatten minskar man delvis de ökade vinsterna i kraftverk med god skattebetalningsförmåga för staten, men elpriset på den nordiska grossistmarknaden stiger inte eftersom priset sätts utifrån marginalproduktion.

I utredningar från mitten av 2000-talet beräknas de oförtjänta vinsterna i Finland uppgå till cirka 500 miljoner euro när priset på en utsläppsrätt är 15 euro per ton koldioxid. Om priset är 10 euro och elmarknaden upp-

byggd på samma sätt som nu förväntas de oförtjänta vinsterna vara cirka 200 miljoner euro. Det går dock inte att fastställa exakt belopp på vinsten för enskilda företag, utan beloppet är en uppskattning av den vinst systemet genererar.

Finland har redan i flera år övervägt att införa skatt på de oförtjänta vinster handeln med utsläppsrätter genererar inom elproduktion. Åren 2006 och 2009 lät finanspolitiska ministerutskottet göra en utredning av möjligheterna att införa skatt på oförtjänta vinster, en skatt på så kallad windfall-profit. Handels- och industriministeriet och finansministeriet utredde 2006 olika modeller för att begränsa oförtjänta vinster.

De tidigare utredningarna tog fasta på att produktionsformer som främjas särskilt i energipolitiken både nationellt och i EU ska vara undantagna skatten. Däribland märktes vidkraft, småskalig vattenkraft och kraftvärme. Skatten skulle alltså företrädesvis ha gällt kärnkraft och storskalig vattenkraft. Också ny vatten- och kärnkraftsproduktion som byggts eller skulle byggas efter att Kyoto-protokollet hade antagits (1997) var tänkta att undantas skatten eftersom den kunde antas vara konstruerad för att uppfylla målen för utsläppsminskningen. Samtal med tjänstemän på kommissionen gav dock vid handen att året måste hänföra sig till förberedelserna för eller introduktionen av handeln med utsläppsrätter.

I Finland godkändes den rättspraxis på 1960-talet att kraftverksbolag levererar el till sina ägare, exempelvis till elbolag eller industriföretag, till självkostnadspris utan att skillnaden mellan självkostnadspris och marknadspris anses ge intresseföretag en fördel som ska inkomstbeskattas som förtäckt utdelning. Detta grundar sig på den så kallade Mankala-principen. En skatt som minskar oförtjänta vinster kommer också att påverka produktionskostnaderna på elektricitet som levereras till intresseföretag, likaså på den el som industrin själv producerar och som omfattas av skatten. En av utgångspunkterna för skatteberedningen var ursprungligen att industrins el för egenproduktion och för leverans

till intresseföretag inte skulle beskattas. På grund av problem som beror på juridiska frågor, tekniska lösningar, avgränsningar i tillämpningsområdet och EU:s frågor kring statligt stöd kan skatten inte införas med utgångspunkt i den här typen av begränsning. I stället visar utredningar att skatten måste vara brett upplagd och lämpa sig för alla produktionsanläggningar som får oförtjänta vinster. Därmed måste den också omfatta levererad elektricitet till intresseföretag.

I programmet för statsminister Jyrki Katainens regering finns det inskrivet att skatten inom de berörda energisektorerna genomförs till exempel som en skatt baserad på fastighetsvärdet och att man med den ska ta in cirka 170 miljoner euro på årsnivå. Enligt regeringsprogrammet ska det också utredas om en uranskatt kan införas och om det är ändamålsenligt att göra det. Finanspolitiska ministerutskottet har ansett att skatt på oförtjänta vinster och uranskatt ska utredas tillsammans som alternativ till varandra.

Vid ramförhandlingarna våren 2013 beslutade regeringen sänka avkastningsmålet till 50 miljoner euro.

I denna proposition föreslås det att en ny skatt införs utifrån det som sägs om. Skatten ska kallas kraftverksskatt och den ska fastställas på grundval av ett kraftverks återanskaffningsvärde i fastighetsbeskattningen.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Energibesättning

Bestämmelser om skatt på energiprodukter ingår i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994), nedan bränsleskattelagen, och lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996), nedan *elskattelagen*.

Produkter som omfattas av punktskatt är motorbensin, dieselolja, bioetanol, biodiesel, lätt och tung brännolja, dvs. eldningsolja, samt bränslen för el- och värmeproduktion, bland andra stenkol, naturgas och torv. På fossila och biobaserade flytande bränslen och på stenkol och naturgas tas punktskatt ut i

form av en skatt baserad på bränslets energiinnehåll och en koldioxidskatt baserad på specifika koldioxidutsläpp vid förbränning, som också tar hänsyn till koldioxidutsläppen under bränslets livscykel. Beskattningen av elektricitet och torv baserar sig däremot inte på energi- och kolinnehållet utan punktskatten på dem är en energiskatt.

Elskatt tas ut på all elektricitet oberoende av hur den produceras. Skatten grundar sig alltså inte på det kol- eller energiinnehåll i bränslet som används för att producera elektricitet. Bränslen för elproduktion är skattefria, men när skattepliktiga bränslen används för värmeproduktion måste man betala punktskatt på dem. Vid produktion av kraftvärme beskattas bara de skattefria bränslen som används för att producera värme. Skatten grundar sig på den värme som överläts för förbrukning, vilket avser den mängd värme som ett kraftverk överläter som nyttiggjord värme.

Punktskatten på el är uppdelad i en högre (I) och en (lägre (II) skattekategori. På el som används inom industrin tas den lägre skatten ut och den är 0,69 cent per kilowattimme. I skattekategori I är skatten 1,69 cent per kilowattimme och den tas ut på el som exempelvis används i privata hushåll, jord- och skogsbruk, byggverksamhet, parti- och detaljhandel, hotell-, restaurang- och caféverksamhet och överlag inom tjänstesektorn. Vanligen tas skatt ut på elektricitet när den överförs från elnätet eller i övrigt överläts för förbrukning. Kraftverksbolaget betalar ingen skatt, utan det är nättinnehavaren som betalar skatt, och den vägen påförs konsumenterna skatt.

Avkastningen från elskatten var 917 miljoner euro 2012. Den fördelade sig så att avkastningen från skattekategori I var 662 miljoner euro och från skattekategori II 255 miljoner euro. Avkastning för skattekategori II beaktar inte skatteåterbäringarna på energiskatter till energiintensiv industri. De består huvudsakligen av elskatt och beräknas uppgå till cirka 200 miljoner euro. I avkastningen ingår inte heller återbäringar till jordbruket, som var cirka 50 miljoner euro 2012.

Fastighetsbeskattning

Allmänt

Fastighetsskatt fastställs med stöd av fastighetsskattelagen (654/1992) och den grundar sig på fastighetens beskattningsvärde och den kommunala skattesatsen för fastighetsskatt. Lagen avser fastigheter i Finland. Med fastighet jämställs byggnader och konstruktioner som står på arrenderad mark samt outbrutna områden.

Fastighetsskatt fastställs separat för mark och byggnad och den betalas till den kommun där fastigheten finns. Skattepliktiga är fastighetsägare och innehavare jämförbara med ägare. Skatt på byggnader ska betalas av ägaren till en byggnad eller en konstruktion oberoende av rätten till marken. Kommuner som behöver inte betala skatt för fastigheter som de äger i sin kommun eller för byggnader på fastigheterna. Fastighetsskattens belopp är en andel motsvarande procentsatsen för fastighetsskatten av fastighetens beskattningsvärde för det föregående året.

Procentsatsen för fastighetsskatten avgörs årligen av kommunfullmäktige inom ramen för intervallet i fastighetsskattelagen. Kommunfullmäktige måste lägga fast minst två skattesatser för fastighetsskatten: en allmän skattesats och en skattesats för byggnader som används för stadigvarande boende. Intervallet för den allmänna skattesatsen är 0,60–1,35 och för byggnader som används för stadigvarande boende 0,32–0,75. Dessutom har kommunen rätt att införa en skattesats för andra bostadshus, bland annat för fritidshus, kraftverk, obebyggda byggplatser och för byggnader som ägs av allmännyttiga sammanslutningar och marken för dem. Intervallet för kraftverk är 0,6–2,85.

Beskattningsvärde på fastigheter

För fastighetsbeskattningen fastställs ett beskattningsvärde på fastigheter. Beskattningsvärdet regleras enligt kap. 5 i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005), nedan värderingslagen. Närmare bestämmelser om kriterierna för återanskaffningsvärdet på byggnader ingår i en förordning som finansministeriet utfärdar årligen.

Närmare kriterier för uträkningen av värdet på byggnadsmark fastställs årligen av Skatteförvaltningen. Enligt värderingslagen ska beskattningsvärdet på marken läggas fast med hänsyn till bland annat fastighetens läge och användningsändamål, byggrätt, trafikförbindelser, kommunalteknik och skälig prisnivå på grundval av faktiska priser på orten. Om ingenting annat gäller för marken är det verkliga värdet dess värde.

Skatteförvaltningen fastställer årligen närmare kriterier för uträkning av beskattningsvärdet på byggnadsmark i varje kommun. Enligt ett beslut (3/2013) av Skatteförvaltningen räknas beskattningsvärdet ut på grundval av tomtpriskartor och värderingsanvisningar för enskilda kommuner. Värdena i anvisningarna är genomsnittliga verkliga värden för byggnadsmark och de grundar sig huvudsakligen på priser från försäljningar. Områden med samma prisläge bildar ett prisområde.

Det värde som finns på tomtpriskartorna (områdespris) anger värdet på byggnadsmark antingen per kvadratmeter våningsyta eller per kvadratmeter tomtyta för användning i enlighet med planen på ett visst område. Verkliga värden för olika områden har lagts fast för tomter avsedda för bland annat små bostadshus, bostadshöghus, affärs- och kontorshus och industribyggnader. I glesbygd värderas byggnadsmark per kvadratmeter utifrån grundpriser i respektive kommuner. Beskattningsvärdet på byggnader och konstruktioner läggs fast på grundval av återanskaffningsvärdet och åldersavdraget på värdet. Det är finansministeriet som fastställer kriterierna för återanskaffningsvärdet på byggnader.

Värderingen av byggnader beaktar inte regionala skillnader i byggkostnader, utan byggnader värderas enligt samma kriterier i hela landet. Återanskaffningsvärdet är 70 procent av de genomsnittliga byggkostnaderna. Försäljningspriset och verkliga byggkostnader spelar alltså vanligen ingen roll när återanskaffningsvärdet på en byggnad sätts. Exempelvis maskiner och anordningar räknas inte in i byggnadens värde.

I en förordning ingår anvisningar för hur olika typer av byggnader ska värderas. Enligt dem ska återanskaffningsvärdet beräknas på

grundval av byggnadens storlek, kvalitet och utrustningsstandard. Återanskaffningsvärdet är byggnadens yta eller volym multiplicerad med grundvärdet för ytan eller volymen korrigerat enligt byggnadens utrustningsstandard. Värdena per enhet i förordningen justeras årligen utifrån förändringar i byggnadskostnadsindex. Beskattningsvärdet för 2012 grundar sig på finansministeriets förordning om grunder för återanskaffningsvärdet av byggnader (634/2012). Beskattningsvärdet på en byggnad är värdet efter att årliga åldersavdrag har gjorts på återanskaffningsvärdet.

Det nuvarande systemet för åldersavdrag är baserat på att byggnadens värde sjunker i jämn takt under den ekonomiska användningstiden. Följaktligen återspeglar byggnadens beskattningsvärde inte nödvändigtvis dess verkliga värde.

Åldersavdragen räknas ut från och med det år när byggnaden blev klar. Men minst 20 procent av återanskaffningsvärdet betraktas alltid som värdet på en byggnad i användning. I sådana fall kan åldersavdragen vara högst 80 procent av återanskaffningsvärdet. Värdet på vatten- och kärnkraftverk är emellertid alltid minst 40 procent av återanskaffningsvärdet. I sådana fall är åldersavdraget högst 60 procent av återanskaffningsvärdet. Hur byggnadens värde påverkas av ombyggnader och betydande underhåll avgörs från fall till fall. Om byggnadens ekonomiska användningstid förlängs till följd av ombyggnad, sänks åldersavdraget i motsvarande grad. Detta görs vanlig genom en så kallad föryngring av byggnaden, det vill säga att beräkningsåret för åldersavdraget omdefinieras för att motsvara den förlängda användningstiden efter ombyggnaden.

Beskattningsvärdet på mark och byggnader fastställs på grundval av uppgifterna för kalenderåret för det år som fastighetsskatten fastställs. Detta redovisas ovan. Fastighetskattebesluten för respektive år ska skickas till skattemyndigheterna redan i mars samma år. Om det finns fel eller brister i de uppgifter som fastighetsskatten baserar sig på, ska den skattskyldige anmäla felen och bristerna till Skatteförvaltningen inom utsatt tid. Fastighetsbeskattningen avslutas vid en tidpunkt som bestäms av Skatteförvaltningen, men senast vid utgången av kalenderåret. Vanligen

brukar fastighetsbeskattningen avslutas i september och förfallodagarna brukar infalla i september och november.

Fastighetsbeskattning av kraftverk

I fastighetsbeskattningen betraktas bara elproducerande kraftverk som kraftverk. Värme kraftverk eller värmecentraler som bara producerar värme eller distribuerar energi är således inte kraftverk i den mening som fastighetsskattelagen avser. Om samma kraftverk producerar både elektricitet och värme, är det den huvudsakliga produktionsformen som avgör om det med avseende på fastighetskatten är ett kraftverk eller inte. Inte heller anläggningar som producerar energi utslutande för eget behov betraktas som kraftverk.

Värdet på kraftverk bestäms på samma sätt som på byggnader och konstruktioner enligt 30 § i värderingslagen, det vill säga på grundval av återanskaffningsvärdet och åldersavdragen på det. Det finns en särskild förordning (den senaste 633/2012) av finansministeriet om grunderna för återanskaffningsvärdet av vattenkraftverk och dess konstruktioner. Kriterierna för återanskaffningsvärdet på kärnkraftverk och vindkraftverk fastställs däremot enligt 21 § i finansministeriets förordning 634/2012 på grundval av byggkostnaderna. Som återanskaffningsvärde betraktas 70 procent av byggkostnaderna för byggnader eller konstruktioner.

Enligt 14 § 1 mom. i fastighetsskattelagen kan kommunfullmäktige särskilt fastställa en skatteprocentsats som ska tillämpas på byggnader och konstruktioner som hör till ett kraftverk eller en slutförvaringsanläggning för uttjänt kärnbränsle. På vatten- och vindkraftverk med en nominell effekt på högst 10 megavoltampere (småskaliga kraftverk) tillämpas dock den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen, enligt 14 § 2 mom.

Att döma av preliminära uppgifter uppgår fastighetsskatten för kraftverksbyggnader och kraftverkskonstruktioner till 54 miljoner euro i fastighetsbeskattningen för 2013. Kärnkraftverken står för 17 miljoner euro, småskaliga kraftverk för cirka en miljon euro och övriga kraftverk för 37 miljoner euro.

Skattekonto

Skattekontolagen (604/2009) tillämpas på skatter som Skatteförvaltningen tar ut och som de skattskyldiga ska deklarerat och betala på eget initiativ, men med de undantag som anges i 1 § 5 mom. Skattekontolagen föreskriver om deklaration, betalning, återbäring och indrivning av skatter som ingår i tillämpningsområdet. Lagen har bestämmelser om bland annat skattekontosystemet, vilka uppgifter systemet innehåller och vad det används till, avstämning av skattekontot och skattekontoutdrag, inlämning av periodskattedeclaration, betalning och återbäring av skatter, användning av betalningar och återbäringar för att betala skatter och om förseningspåföljder. Dessutom har lagen bestämmelser om rättelse av fel på skattekonton och om begäran om omprövning och överklagande av beslut som har fattats på grundval av skattekontolagen. Det är procedurbestämmelser som gäller alla typer av skatt som ingår i lagens tillämpningsområde. Lagen reglerar också deklarationsförfarandet, det vill säga hur och när deklaration ska lämnas in och undertecknas. Däremot ingår bestämmelser om innebörden i deklarationsskyldigheten och perioden för att lämna in deklaration i respektive skattelagar.

Elektroniska periodskattedeclarationer ska lämnas in senast den allmänna förfallodagen, det vill säga den tolfte dagen, i kalendermånaden och andra än elektroniska deklamationer senast den sjunde dagen i den kalendermånad då skatten för respektive period ska deklarerat enligt den berörda skattelagen.

Vid försenad periodskattedeclaration tas en förseningsavgift ut på den skatt som har deklarerats för sent enligt en årlig skattesats på 15 procent räknat från tidsfristen för deklamationen till den dag då den lämnas in. Förseningsavgift tas dock ut till ett belopp på högst 15 000 euro.

Skatter och andra förpliktelser i skattekontoförfarandet förfaller till betalning på den allmänna förfallodagen i månaden, det vill säga den tolfte dagen i månaden. Ett individuellt referensnummer ska användas när avgifterna betalas in på Skatteförvaltningens särskilda bankkonton avsedda för inbetalningar på skattekonton. Den skattskyldige

kan inte välja vilken av sina registrerade förpliktelser på skattekontot den betalar. Beloppen används nämligen för att betala förpliktelserna i den ordning som skattekontolagen anger.

Med stöd av skattekontolagen upprätthåller Skatteförvaltningen ett skattekonto för varje skattskyldigs skatter och avgifter. De skatter som ska betalas in på skattekontot registreras som förpliktelser samt skatter som återbärs och avgifter som den skattskyldige har betalat in som krediteringar. Förpliktelser bokförs på skattekontot på förfallodagen och krediteringen på den valuteringsdag som anges i skattekontolagen. Krediteringarna används till att betala för förpliktelserna i den ordning som skattekontolagen anger. Betalningsordningen anger vilka skatter som inte betalas och vilka skattetagare som går miste om skatt, om krediteringarna inte räcker till för att betala för alla förfallna förpliktelser. Betalningsordningen grundar sig i första hand på ordningsföljden för preskriptionsdatum och förfallodag. Skatteförvaltningen utfärdar närmare föreskrifter om i vilken ordning betalning ska ske för förpliktelser.

Skatteåterbäringar på skattekontot ska användas till att betala förpliktelserna på skattekontot i den ordning som lagen föreskriver. Den överskjutande delen ska betalas till den skattskyldige med en gång. Den skattskyldige kan, om han eller hon vill, begära att återbäringarna ska ligga kvar på skattekontot som betalning för förpliktelser som förfaller senare. Inga återbäringar betalas ut till den skattskyldige när han eller hon inte har uppfyllt sin deklarationsskyldighet.

På oanvända krediteringar räknas det ut en krediteringsränta per dag och på obetalda förpliktelser en dröjsmålsränta per dag.

Vid den månatliga uträkningen av skattekontot stäms kontot av. Den skattskyldige får ett kontoutdrag med uppgifter om kontotransaktioner och saldo på avstämningsdagen, obetalda förpliktelser och oanvända krediteringar. Dessutom kan den skattskyldige dagligen bevaka kontot via e-tjänsten Skattekonto.

Obetalda förpliktelser om 10 euro eller mer, som inte har betalats in enligt deklamationen, tas ut på överföringsdagen, skickas för indrivning och avförs från skattekontot.

Lagen om skatteuppbörd (609/2005) tillämpas på förpliktelser som skickas för indrivning. De skickas för indrivning genom utsökning eller så vidtas de indrivningsåtgärder som lagen om skatteuppbörd föreskriver.

2.2 Europeiska unionens lagstiftning

Energiskatter och punktskatter

Bestämmelser om beskattning av energiprodukter och elektricitet ingår i rådets direktiv 2003/96/EG om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, nedan energiskattedirektivet. Enligt direktivet ska punktskatt tas ut på motorbensin, dieselolja, etanol, biodiesel, dieselbrännolja och tjock eldningsolja och el. Dessutom tas punktskatt ut på bränslen för värmeproduktion, bland annat för stenkol, brunkol, koks och naturgas, med undantag för ved och torv. Direktivet anger hur skatten ska vara uppbyggd och vad som är de lägsta tillåtna skattesatserna.

De energiprodukter som anges i direktivet utan att det fastställs en minimiskattesats ska beskattas i enlighet med användningen, i nivå med skattesatsen för likvärdigt bränsle för uppvärmning eller motorbränsle. Därutöver ska alla produkter som är avsedda för användning, utbjuds till försäljning eller används som motorbränsle enligt den så kallade substitutionsprincipen beskattas i nivå med likvärdigt motorbränsle. Vidare ska alla andra kolväten utom torv som är avsedda för användning, utbjuds till försäljning eller används för uppvärmningsändamål, beskattas i nivå med likvärdiga energiprodukter.

Vissa energiformer och situationer för energianvändning är undantagna direktivets tillämpningsområde. I sådana fall har medlemsstaterna ett visst spelrum att själva besluta om beskattningen av energiprodukter på lämpligt sätt. Detta innebär dock inte att de har fria händer att beskatta eller låta bli att beskatta energiprodukterna. Fallen måste alltid bedömas med avseende på bestämmelserna om skattediskriminering och statligt stöd i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Enligt direktivet ska bränslen som används för elproduktion vara befriade från skatt och

skatt tas ut för elektricitet först när den släpps fri för förbrukning via elnätet. Också elektricitet som används för att producera el ska vara befriad från skatt. Syftet är bland annat att bränslen och elektricitet inte ska dubbelbeskattas i olika faser av produktionskedjan.

Vidare tillämpas rådets direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG, nedan punktskattedirektivet, på energiprodukter. Det innehåller bestämmelser om harmoniserade kriterier och förfaranden för punktskatter och en övervakningsmekanism som täcker in tillverkning, lagring och flyttning mellan medlemsstaterna av varorna. I Finland har punktskattedirektivet genomförts genom lagen om punktskatter (182/2010).

Punktskattedirektivet föreskriver dels om uttag av punktskatt på varor som omfattas av den harmoniserade beskattningen, dels om andra indirekta skatter på punktskattepliktiga varor. Direktivet tillämpas bara på harmoniserade punktskatter, exempelvis energiskatter. Det tillåter dock att medlemsstaterna också tar ut punktskatt på andra produkter, förutsatt att detta inte medför några gränspolitiska i handeln mellan medlemsstater. Vidare har medlemsstaterna rätt att för särskilda ändamål ta ut andra indirekta skatter på varor som berörs av den harmoniserade punktskatten, om de stämmer överens med bestämmelserna i unionslagstiftningen om kriterierna för punktskatt och mervärdesskatt, beräkning av skattebelopp samt uppkomst och övervakning av skattskyldigheten.

Särskild skatt får tas ut för energiprodukter och elektricitet om det görs i ett särskilt syfte, på samma grunder och vid samma tidpunkt som den ordinarie punktskatten. Vår försörjningsberedskapsavgift på bland annat naturgas och elektricitet är ett exempel på en särskild skatt som direktivet avser.

I artikel 110 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ingår ett förbud mot att diskriminera skatter och avgifter. Förbudet måste tillämpas på både harmoniserade och nationella skatter. Den föreslagna kraftverksskatten är tänkt att bara tillämpas på kraftverk som producerar elektricitet i Finland. Följaktligen behöver inte frågor kring

skattediskriminering bedömas i detta sammanhang.

Statligt stöd

Målet med regleringen av statligt stöd är att främja den inre marknadens funktion och hindra att konkurrensen snedvrids mellan medlemsstaterna. Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt begränsar möjligheterna att använda statligt stöd som instrument för den ekonomiska politiken. Enligt artikel 107 är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. För att en åtgärd ska betraktas som statligt stöd måste alla dessa villkor vara uppfyllda.

Kommissionen ska underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Syftet med förordningen är säkerställa att stöden är förenliga med den inre marknaden. Medlemsstaterna får inte genomföra åtgärden förrän kommissionen har godkänt stödsystemet. Är det osäkert om ett stöd kan betraktas som statligt stöd, ska medlemsstaten göra en så kallad rättssäkerhetsanmälan till kommissionen. Om ett stödsystem inte anmäls och senare visar sig vara statligt stöd, är risken att stöden återkrävs i den mån som kommissionen inte godkänner systemet.

Också skatter kan innehålla element som betraktas som statligt stöd om de inte ingår i det allmänna skattesystemet och de uppfyller de övriga kraven på statligt stöd. Till exempel skattedifferentiering eller skattefrihet för vissa produkter uppfyller vanligen rekvisitet för statligt stöd och kräver därför som regel godkännande från kommissionen. Att avgränsa ett skattesystem så att vissa företag eller produktionsgrenar är undantagna tillämpningsområdet kan resultera i att åtgärden måste bedömas med avseende på kriterierna för statligt stöd. Då måste det utredas om det finns kriterier som talar för att åtgärden är förenlig med den inre marknaden och kan godkännas. I ett flertal fall har kommissionen godtagit stöd om systemet har kunnat moti-

veras med exempelvis miljöhänsyn. I sådana fall ska kommissionens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd (2008/C 82/01) tillämpas på skatten. Kraftverksskatten kommer inte att vara en renodlad miljöskatt. Följaktligen är riktlinjerna för miljöskyddet inte direkt tillämpliga på skattestöden vid beskattning av kraftverk.

Ett vanligt kriterium för att tillämpa reglerna om statligt stöd på skatteåtgärder är att man med åtgärden gör ett undantag från tillämpningen av det allmänna skattesystemet till förmån för vissa företag eller branscher. Då utgör skattefrihet eller nedsatt skattesats i princip en ekonomisk förmån i den mening som definitionen på statligt stöd avser. EU:s regelverk om statligt stöd och tolkningen av den känner dock till undantag från principen att skattedifferentiering alltid ska betraktas som statligt stöd och därför kräva godkännande av kommissionen. Följaktligen betraktas en skatteåtgärd inte som statligt stöd om den är förenlig med skattesystemets allmänna karaktär, struktur, målsättning och logik och om den tillämpas konsekvent på alla varor och företag. Därför måste man först lägga fast ett allmänt skattesystem för att därefter kunna bedöma om undantaget i skattesystemet kan motiveras med skattesystemets karaktär och ekonomiska struktur. Det gäller att undersöka om undantagen objektivt och logiskt sett kan härledas ur huvudprinciperna och målen för skattesystemet. Samtidigt måste det bedömas vilka faktiska effekter undantaget har på marknaden. Ett logiskt motiv till undantaget kan exempelvis vara att företag etablerade på samma marknad kan arbeta under olika rättsliga och ekonomiska villkor. Att företagen behandlas olika motiveras alltså med att de verkar under olika förhållanden. Därför kan det också inom beskattningen vara befogat och logiskt att behandla företag olika utan att undantaget betraktas som statligt stöd enligt unionslagstiftningen. Men det handlar om statligt stöd när det inte går att motivera undantaget med kriterier för målsättningen, och då måste de unionsrättsliga kriterierna uppfyllas för att stödet ska godkännas.

Ett exempel på skattenedsättning som inte behandlas som statligt stöd är att skatten differentieras på grundval av en varas skadliga

egenskaper. Mindre skadliga varor får beskattas lindrigare utan att det behöver bedömas om en vara med lägre skatt får statligt stöd. Skatten måste dock motiveras med objektiva kriterier och den måste tillämpas samordnat på alla konkurrerande varor.

Om stödet är av mindre betydelse kan kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om stöd av mindre betydelse vara tillämplig. Den tillåter att företag får högst 200 000 euro i stöd under en period av tre beskattningsår. I beloppet måste man ta hänsyn till allt stöd av mindre betydelse som olika myndigheter ger ut. Hos oss i Finland har denna princip tillämpats exempelvis när småskalig produktion har undantagits punktskatten på sötsaker. Stöd av mindre betydelse behöver inte anmälas eller rapporteras till kommissionen.

Utsläppshandeln

Handeln med utsläppsrätter mellan företag startade 2005 i EU. Målet är att minska utsläppen av växthusgaser där det är mest kostnadseffektivt. EU:s system för handel med utsläppsrätter inbegriper koldioxidutsläpp från stora industri- och energiproduktionsanläggningar. Utsläppshandeln täcker in cirka 45 procent av alla utsläpp av växthusgaser i EU och drygt hälften av utsläppen i Finland.

Ambitionen med handeln är att utsläppen inom de branscher som ingår i systemet, det vill säga de berörda handelssektorerna, ska hålla sig inom de fastlagda utsläppsgränserna. Åren 2005–2012 lades utsläppstaket, alltså det totala antalet utsläppsrätter, fast i nationella fördelningsplaner för utsläppsrätter. Sedan 2013 lägger medlemsstaterna gemensamt fast ett utsläppstak för hela handelssektorn i EU. Verksamhetsutövarna för varje anläggning som ingår i systemet är skyldiga att årligen överlämna det antal utsläppsrätter som motsvarar de sammanlagda utsläppen från anläggningen under det föregående kalenderåret. En utsläppsrätt motsvarar ett ton koldioxid.

Utsläppsrätter fördelas till verksamhetsutövarna antingen utan kostnad eller genom auktionering. Rätter får köpas och säljas fritt på hela marknaden i EU. Det finns ett flertal

fondbörser som handlar med utsläppsrätter. Dessutom handlas det med utsläppsrätter också utanför börsen. Priset på utsläppsrätter bildas på marknaden på samma sätt som vid handel med andra varor. ”Cap and Trade” är en bärande idé inom handeln med utsläppsrätter och den säkerställer att handelssektorn uppnår målen för utsläppsminskningar. De företag som ingår i handeln bestämmer själva om de vill minska sina utsläpp eller om de köper utsläppsrätter vid auktionering eller på något annat sätt på marknaden.

Den tredje handelsperioden 2013–2020 startade 2013. EU:s handelssektor måste fram till 2020 minska sina utsläpp med 21 procent jämfört med nivån 2005. Samtidigt infördes harmoniserade fördelningsmetoder för alla branscher. Auktionering är den primära fördelningsmetoden. Den tillämpas på elproduktion som inte tilldelas gratis utsläppsrätter. För fjärrvärme finns det ett harmoniserat, delvis kostnadsfritt system för tilldelning av utsläppsrätter. I början av handelsperioden kan 80 procent av de nödvändiga utsläppsrätterna tilldelas gratis utifrån ett EU-jämförelsevärde, men den kostnadsfria tilldelningen minskar mot slutet av perioden och kommer att vara 30 procent 2020. Energiintensiv industri får vanligen utsläppsrätter gratis i överensstämmelse med stränga harmoniserade tilldelningsregler. Den kostnadsfria tilldelningen motiveras med risken för koldioxidläckage, det vill säga att industrin i EU i den globala konkurrensen på grund av kostnadsbelastningen från handeln med utsläppsrätter flyttar till länder som inte har någon sådan kostnadsbelastning till följd av klimatpolitiken. Den värme som industrin själv producerar och använder i sina industriella processer får i de flesta fall utsläppsrätter enligt de harmoniserade tilldelningsreglerna för kostnadsfri tilldelning, det vill säga enligt reglerna för koldioxidläckage. I vissa fall säljer industrin en del av värmen till fjärrvärmesenheten. Denna värme ingår i den krympande gratis tilldelningen av utsläppsrätter.

Som högst har priset på en utsläppsrätt legat på drygt 30 euro. Priset har sjunkit till under fem euro och legat på samma nivå den första hälften av 2013. Detta hänger i första hand samman med att produktionen och utsläppen har minskat i EU till följd av det

ekonomiska läget. Utsläppen inom handelssektorerna i EU var lägre än de tilldelade utsläppsrätterna 2008–2012 (andra handelsperioden). Överutbudet på utsläppsrätter ökar antalet projektbaserade enheter som handelsföretagen använder för att täcka in sina utsläpp. Outnyttjade utsläppsrätter som inte har varit nödvändiga för att täcka utsläpp förs över till den tredje perioden. Följaktligen räknar kommissionen med att också den tredje perioden överlag kommer att uppvisa ett överskott, det vill säga att de tillgängliga utsläppsrätterna innefattar större utsläpp än utsläppen från den berörda sektorn.

Ett av de viktigaste målen för handeln med utsläppsrätter, att det mål för utsläppsminskningen inom de berörda sektorerna som EU lagt fast i klimat- och energipaketet ska nå 2020, kräver inte att man ändrar antalet utsläppsrätter eller intervenerar i priset på en utsläppsrätt. Kommissionen menar emellertid att handeln inte fungerar på önskat sätt till följd av det låga priset, eftersom priset inte ger en tillräckligt stark prissignal för koldioxidnäla investeringar och ekonomin.

Kommissionen har tagit initiativ till att balansera upp utbudet och efterfrågan på utsläppsrätter. I juli 2012 lämnade den ett förslag om att skjuta upp antalet utsläppsrätter för auktionering från början till slutet av den tredje perioden. I november 2012 lämnade kommissionen en rapport om läget på den europeiska kolmarknaden 2012. Den redogör för läget inom marknaden för utsläppsrätter, föreslår en justering av tidsplanen för auktioneringar som en åtgärd på kort sikt för att påverka överutbudet de första åren av den tredje handelsperioden och lägger fram strukturella åtgärder för att balansera upp utbud och efterfrågan på utsläppsrätter. Syftet med rapporten är att starta en debatt om behovet av omstruktureringar av handeln med utsläppsrätter och vilka alternativen är. Debatten är nära kopplad till EU:s klimat- och energiramverk till 2030. Kommissionen gav ut en grönbok om temat i mars i år.

Debatten om alla initiativ från kommissionen fortsätter. Den slutliga behandlingen av förslaget att skjuta fram antalet utsläppsrätter kommer sannolikt att dra ut på tiden till sent i höst i Europaparlamentet och rådet. Kom-

missionen lägger fram konkreta förslag om de övriga initiativen vid en senare tidpunkt.

EU:s direktiv om handel med utsläppsrätter har genomförts i Finland genom en lag om utsläppshandel (683/2004, perioden 2013–2020 genom lag 311/2011). Arbets- och näringsministeriet har genomförandeansvar. I Finland är Energimarknadsverket nationell myndighet för handeln med utsläppsrätter. I myndighetens uppgifter ingår det att bland annat bevilja utsläppstillstånd för skyldigheterna att övervaka utsläpp, föra register över handeln, utöva tillsyn över förpliktelser på grund av handeln och godkänna kontrollörer.

2.3 Internationell jämförelse

Inga länder har infört någon regelrätt skatt på oförtjänta vinster. Men bland andra Tyskland och Sverige har särskilda skatter för kraftverk. Tyskland har en uranskatt som gäller alla kärnkraftverk och den inbringade omkring 760 miljoner euro 2011. Sverige har en fastighetsskatt på vattenkraft och en skatt på kärnkraftsproduktion baserad på värmeproduktionskapaciteten. De senaste höjningarna av dem har motiverats med att handeln med utsläppsrätter ger dessa produktionsformer extra vinster. År 2012 tog landet ut cirka 417 miljoner euro i skatt på vattenkraft, och 2011 cirka 447 miljoner euro på kärnkraft.

Skatterna gäller visserligen kraftverk, men de skiljer sig i hög grad från vår planerade skatt på kraftverk. De tyska och svenska skatterna innehåller ingen begränsning beträffande tidpunkten för när kraftverken blev klara, utan skatten tas ut på alla kraftverk oberoende av deras ålder. I Finland ska skatt bara tas ut på kraftverk som har uppförts och tagits i drift innan systemet med handel med utsläppsrätter infördes och som därmed anse ha fått en oförtjänt vinst genom handeln. Det faktum att Finland vill avgränsa beskattningen till kraftverk som funnits före handeln med utsläppsrätter ställer vissa särskilda krav på skattesystemet som Tyskland och Sverige inte har eftersom de tar ut skatt på alla kraftverk. Deras skatter kan således inte direkt jämföras med den föreslagna kraftverkskatten.

2.4 Bedömning av nuläget

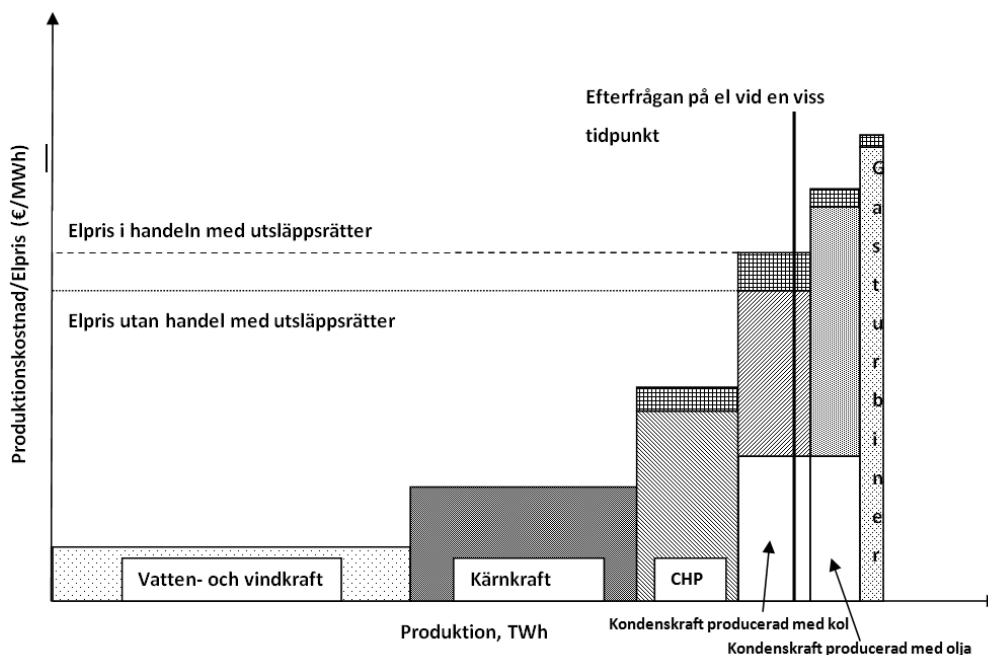
Hur elmarknaden påverkas av handeln med utsläppsrätter

På den nordiska elmarknaden sätts grossistpriset på elektricitet utifrån produktionskostnaderna för det kraftverk som har de högsta rörliga kostnaderna för varje timme för sin elproduktion, det vill säga marginalproduktion. I dessa fall produceras elektriciteten ofta med kolkraft som orsakar stora koldioxidutsläpp. I handeln med utsläppsrätter måste man skaffa utsläppsrätter för utsläpp från kolkraftverk på marknaden till det rådande marknadspriset. Kostnaderna för utsläppsrätter ingår i produktionskostnaderna och de slås ut på elpriset. Det lönar sig inte för kolkraftsproducenter att bjuda ut el för försäljning på den nordiska börsen om inte priset täcker in alla kostnader.

Följaktligen får EU:s handel med utsläppsrätter priset att stiga på den nordiska elmark-

naden eftersom det baserar sig på marginalproduktion, trots att kostnaderna för de viktigaste produktionsformerna, exempelvis vatten- och kärnkraft, inte ändras i och med att produktionen är utsläppsfri. I kölvattnet av detta får samtliga elproducenter större inkomster samtidigt som en del av dem har oförändrade kostnader.

Läget framgår av diagrammet nedan som visar utbud och efterfrågan på elektricitet vid vissa tidpunkter på året. Staplarna med rutmönster anger de extra kostnader för elproduktion som handeln med utsläppsrätter för med sig. Alla produktionsformer till vänster om förbrukningskurvan får producera el och de kan ta ut ett elpris motsvarande marginalproduktion. Samtliga produktionsformer till vänster, utom produktionen på gränsen, genererar således extra vinster som går under benämningen oförtjänta vinster. Detta presentationssätt är bara ett exempel på hur uppkomsten av oförtjänta vinster kan beskrivas.

RP 140/2013 rd

Kraftvärmeverk (CHP) genererar mindre extra vinster på elproduktion i handeln med utsläppsrätter eftersom de måste ha utsläppsrätter för sin elproduktion med fossila bränslen.

Det krävs utsläppsrätter för den el som industrin producerar själv från kraftvärme och använder i sina produktionsanläggningar. Elpriset sätts inte på marknadsmässiga grunder och industrin går därför miste om oförtjänta vinster. Av dessa skäl är situationen en annan för industrins elproduktion från kraftvärme än för övrig elproduktion.

En utredning från arbets- och näringsministeriet (SKM Market Predictor, Sähkömarkkinaskaariaiot vuoteen 2035) ger vid handen att priset på utsläppsrätter kommer att ha stor inverkan på den nordiska elmarknaden de kommande decennierna under ett år med normalvattentillgång, även om effekterna är mindre än tidigare och avtar en aning eftersom den nordiska marknaden förväntas få mycket ny utsläppsfri kapacitet, i synnerhet vind- och kärnkraft.

Med ett pris på tio euro för en utsläppsrätt, ett ton koldioxid, kommer elpriset under nästa decennium att vara drygt fem euro högre per megawattimme än utan handeln med utsläppsrätter, visar utredningen. Effekten sjunker till ungefär fyra euro per megawattimme på 2020-talet eftersom den utsläppsfria elproduktionen ökar ytterligare.

Hur handeln med utsläpp påverkar värme-
marknaden

Finland har ingen reglerad värmemarknad och det finns ingen prisreglering på värme.

I Finland värms byggnader mestadels upp med fjärrvärme. De senaste åren har den stått för 47–48 procent av den nyttiggjorda energin inom uppvärmningen. Ju tätare bebyggelse och ju större byggnader desto fördelaktigare är fjärrvärme. Nästan 95 procent av bostadshöghusen och merparten av offentliga byggnader och affärshus värms upp med fjärrvärme. I de största städerna har fjärrvärme en marknadsandel på drygt 90 procent.

Andra betydande uppvärmningsformer är eluppvärmning med en marknadsandel om nästan 20 procent och veduppvärmning, värmepumpar och oljeuppvärmning som har

en marknadsandel på cirka 10 procent var. På senare år har värmepumparna snabbt erövrat allt större marknadsandelar och den kraftiga ökningen förväntas fortsätta. Värmepumparna ersätter alla andra uppvärmningsmetoder.

Handeln med utsläppsrätter påverkar kostnaderna för fjärrvärme och eluppvärmning. Ungefär 75 procent av fjärrvärme produceras i kraftvärmeverk som ingår i handeln med utsläppsrätter. Dessutom ingår också största delen av den separata fjärrvärmeproduktionen i värmeverk i systemet enligt den så kallade opt-in-principen, vilket innebär att ett värmeverk ingår i utsläppshandeln om det är anslutet till ett fjärrvärmenät där det finns aktörer som ingår i utsläppshandeln.

Som fallet är med elektricitet finns det heller ingen nationell eller nordisk grossistmarknad för fjärrvärme, utan värmen säljs lokalt direkt till slutkonsumenterna från fjärrvärmenätet. Därför sätts inte priset på fjärrvärme utifrån marginalkostnaderna som på grossistmarknaden för elektricitet. I stället läggs pristariffer upp utifrån de genomsnittliga kostnaderna för värmeproduktionen. Tarifferna varierar efter kundens värmeförbrukning, men de fluktuerar inte inom samma fjärrvärmenät.

Det finns ungefär 70 fjärrvärmeföretag i Finland. Värmeproducenterna får inga oförtjänta vinster i likhet med de som förekommer på den nordiska elmarknaden eftersom priset på fjärrvärme sätts utifrån varje producents kostnader. Industrins egen värmeproduktion är alltid skräddarsydd för enskilda fabriker. Fabriken producerar själva sin värme eller köper den från en värmeproduktionsanläggning i närheten. Inte heller industrins kraftvärmeproduktion genererar oförtjänta vinster inom värmeproduktionen.

Från och med 2013 måste man fullt ut skaffa utsläppsrätter för den elproduktion som ingår i systemet och produktionen tilldelas inte längre utsläppsrätter gratis. Ungefär 80 procent av de utsläppsrätter som den berörda värmeproduktionen behöver i år kan tilldelas gratis, men målet stramas åt mot slutet av handelsperioden. År 2020 kommer högst 30 procent av utsläppsrätterna att fördelas gratis. Kostnaderna för fjärrvärme stiger således gradvis under den tredje handelsperioden som startat i år. Om en utsläppsrätt

kostar 10 euro för ett ton koldioxid stiger kostnaderna för att producera fjärrvärme med 4—8 procent under detta decennium.

Begreppet oförtjänta vinster

EU:s system för handel med utsläppsrätter är en administrativ marknadsintervention som medfört stora förändringar på el- och bränslemarknaden. Inte minst de aktörer som har tillgång till utsläppsfria metoder för elproduktion (vatten-, vind- och kärnkraft) har dragit stor nytta av handeln. Utsläppshandeln har höjt elpriserna på den nordiska elmarknaden utan att kostnaderna för dessa utsläppsfria produktionsformer har stigit.

Oförtjänta vinster anses både i denna proposition och rent allmänt genereras för de utsläppsfria elproduktionsanläggningar som var i drift när EU började behandla direktivet om handel med utsläppsrätter 2003. Gränsdragningen motiveras med att handeln med utsläppsrätter är ett myndighetsbeslut inom EU som lett till att vatten-, vind- och kärnkraftverk har fått oförtjänta värdestegringar på sin produktion utan att själva ha gjort något för att öka den utsläppsfria handeln efter att handeln med utsläppsrätter infördes. Elproduktionsanläggningar som tagits i drift efter 2003 anses ha kommit till i ett nytt styr- och marknadsläge, vilket har varit målet med systemet. Med denna definition genererar anläggningarna inga oförtjänta vinster.

Värmeproduktion har inte genererat några oförtjänta vinster eftersom både marknaden och prisbildningen skiljer sig från elproduktion.

Produktionsanläggningar som får oförtjänta vinster

Av figur 1 kan man sluta sig till att de utsläppsfria formerna av elproduktion (vatten-, kärn- och vindkraft) och även kraftvärmeproduktion som var i drift innan handeln med utsläppsrätter infördes har dragit nytta av systemet. Industrins egen elproduktion från kraftvärme är dock ett undantag.

Perioden 2005—2012 genererade också marginalproduktion, vanligen kondenskraft producerad med kol, extra ekonomiska vinster på grund av de kostnadsfria utsläppsrätterna.

Från och med 2013 är alla elproducenter skyldiga att skaffa utsläppsrätter för fossila bränslen som de använder för att producera el, antingen vid auktionering eller på marknaden för utsläppsrätter. Den tidigare fördelen med gratis tilldelning av utsläppsrätter har alltså avskaffats.

Vid produktion av kraftvärme är värme den primära produkten, som anläggningen är byggd för. Elektricitet är en nyttig ”biprodukt” från produktionen. Kraftvärmeverk byggs och anpassas efter värmebehovet. Om det inte finns någon efterfrågan på värme, exempelvis på sommaren, producerar anläggningen varken värme eller elektricitet. Elektricitet från kraftvärme genererar extra vinster till följd av handeln med utsläppsrätter, men de är mindre än från de helt utsläppsfria produktionsformerna eftersom kraftvärmeverk måste köpa utsläppsrätter för fossila bränslen på marknaden. Den extra vinst som kraftvärmeverk får från elproduktionen tack vare utsläppshandeln försvinner dock när handeln medför extra kostnader för värmeproduktionen. Från och med den tredje handelsperioden, som startade 2013, minskar antalet kostnadsfria utsläppsrätter för värmeproduktion från kraftvärme jämfört med tidigare handelsperioder. År 2014 står gratistilldelningen för ungefär 70 procent och andelen sjunker till 30 procent fram till 2020.

Kraftvärmeverk påverkas på två vitt skilda sätt av handeln med utsläppsrätter. För det första slås priset för utsläppsrätter ut på elpriset, vilket betyder att elektricitet från kraftvärmeverk genererar större ekonomisk vinst. Däremot får kol- eller torvdrivna kraftverk inga extra nettovinster på sin elproduktion. Naturgasdrivna kraftvärmeverk har högre produktionsrelation för elektricitet än kol- och torvkraftverk samtidigt som naturgas innehåller mindre koldioxid. Därför drar de sammantaget sett en viss nytta av handeln med utsläppsrätter i sin elproduktion. Men läget försämras av systemet när man ser till deras kostnader för utsläppsrätter inom värmeproduktionen. Naturgasdrivna kraftvärmeverk drar ingen nytta av handeln med utsläppsrätter, om man räknar in de extra kostnader för värmeproduktionen som utsläppshandeln medför.

Sett i ett helhetsperspektiv är handeln med utsläppsrätter en belastning för kraftvärmeverk. Efter 2014 blir kostnadsbelastningen ännu större eftersom de kostnadsfria utsläppsrätterna till värmeproduktionen minskar och läget därmed försämras ytterligare.

Sammanfattningsvis kan det sägas att bara vatten-, kärn- och vindkraftverk som var i drift före 2004 genererar oförtjänta vinster till följd av handeln med utsläppsrätter. Kraftvärmeverk hör inte till de anläggningar som drar nytta av systemet. I och med att vatten-, kärn- och vindkraftverk inte ingår i handeln med utsläppsrätter och inte finns på värmemarknaden befinner de sig, sett i ett ekonomiskt och juridiskt helhetsperspektiv, i en annan situation än kraftvärmeverken.

Storleken på oförtjänta vinster

Kostnaderna till följd av handeln med utsläppsrätter, faktiska och alternativa kostnader, anses bli lagda på elpriset, men uppskattningarna av hur stor del av kostnaderna det handlar om varierar en aning. Överlag är det svårt att exakt säga hur grossistpriset på el eller slutkonsumenternas elpriser påverkas av handeln eftersom prisförändringar också beror på många andra faktorer.

Elproducenternas oförtjänta vinster och deras vinster överlag varierar från fall till fall beroende på produktionsstruktur, prissättning och andra företagsmässiga faktorer. Därför går det inte att specificera de oförtjänta vinsterna exempelvis på grundval av företagens bokslutsinformation.

Utbud och efterfrågan på den nordiska elmarknaden samt självfallet också priset på utsläppsrätter spelar en stor roll för hur priset påverkas av handeln med utsläppsrätter. Andra viktiga bidragande faktorer är de nordiska vattenreservoarerna och priset på bränslen för elproduktion, som påverkar kostnaderna för marginalproduktion.

De årliga fluktuationerna för marknaderna för el och utsläppsrätter är betydande. Därför varierar också de oförtjänta vinsterna stort från år till år. Följaktligen måste man ta till genomsnittliga kalkyler som beaktar de årliga variationerna. Det är viktigt att analysera den nordiska elmarknaden utifrån ett år med normal vattentillgång. På senare tid har den

nordiska produktionen av vattenkraft spelat en stor roll. Därför har elpriset varit lågt och kondenskraft producerad med kol har nästan inte alls behövts. Under ett år med sämre vattentillgång hade läget självfallet varit ett annat, och Finlands och Danmarks kolkraftverk hade behövts för att balansera upp marknaden.

Under ett år med normal vattentillgång och med ett pris på en utsläppsrätt om tio euro per ton koldioxid uppgår de finländska elproducenternas beräknade oförtjänta vinster till knappa 200 miljoner euro om året, om man bortser från elektricitet från kraftvärme. Ett år med normal vattentillgång producerar vattenkraftverk byggda före 2004 cirka 13 000 gigawattimmar vattenkraft, kärnkraftverk 22 000 gigawattimmar och vindkraftverk 92 gigawattimmar. Kalkylen ovan bygger på dessa produktionsvolymerna och det faktum att den andel av priset för utsläppsrätter som slås ut på elpriset bedöms enligt försiktighetsprincipen. Den grundar sig på dokumentation som är förenad med vissa osäkerhetsfaktorer. Det bör dessutom noteras att vinstkalkylen bygger på genomsnittsvärden, bland annat på år med normal vattentillgång.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

I programmet för statsminister Jyrki Katainens regering finns det inskrivet att Finland ska införa en så kallad windfall-skatt med en avkastning på 170 miljoner om året. På grund av de förändrade förhållandena och de osäkra skatteeffekterna bestämde regeringen vid ramförhandlingarna våren 2013 sänka avkastningsmålet till 50 miljoner euro om året. Detta minskar avsevärt de oförutsedda effekter och problem som skatten kan föra med sig.

Syftet med denna proposition är att införa en så neutral skatt som möjligt som inte innehåller något statligt stöd. Därför är målet att utforma och avgränsa skatten med utgångspunkt i målsättningen, karaktären och logiken med skatten.

I Finland är det kraftverk med utsläppsfri elproduktion som är byggd före 2004 och

inte ingår i utsläppshandeln som anses få oförtjänta vinster av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Skatten ska gälla de kraftverk för elproduktion som inte ingår i utsläppshandeln och som får oförtjänta vinster av prisstegringen på den nordiska elmarknaden till följd av handeln med utsläppsrätter.

Skattesatsen har lagts fast utifrån försiktighetsprincipen eftersom de oförtjänta vinsterna varierar mycket och det är svårt att mäta hur stora de är i enskilda företag och inom olika system. Försiktighetsprincipen är befogad också av den anledningen att de oförtjänta vinsterna beräknas på grundval av genomsnittliga värden och detta är förenat med ett flertal osäkerhetsfaktorer. I och för sig är de kraftverk som har inkluderats i beskattningen kapabla att betala skatt och deras skattebetalningsförmåga har förbättrats ytterligare av handeln med utsläppsrätter. Ett av målen med skatten är därför att balansera upp konsekvenserna av utsläppshandeln mellan aktörerna på elmarknaden för att vissa kraftverk inte längre ska dra nytta fullt ut av de oförtjänta vinsterna till följd av utsläppshandeln.

3.2 Alternativ

I det följande presenteras olika möjligheter att beskatta kraftverk med utgångspunkt i att det preliminära målet är att deras oförtjänta vinster ska beskattas enligt skrivningen i regeringsprogrammet.

Både den nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen ställer stora krav när en ny skatt ska införas. Enligt grundlagen ska det föreskrivas om grunderna för skattskyldighet och skattens storlek genom lag. Kraftverksskatten är en nationell skatt och därför måste bland annat bestämmelserna om förbud mot skattediskriminering och statligt stöd i EU-fördraget tillämpas. EU-rätten begränsar därmed exempelvis möjligheterna att låta skatten bara gälla vissa företag, verksamheter eller branscher. Under det förberedande arbetet med skatten har Finland varit i kontakt med tjänstemän på EU:s generaldirektorat för skatter med målet att ta fram en skattemodell som inte innehåller statligt stöd, bland annat på grund av de föreslagna begränsningarna,

och för att Finland inte ska behöva ansöka om tidsbegränsat godkännande från kommissionen för att begränsningarna skulle kunna betraktas som statligt stöd. Detta är viktigt med avseende på rättssäkerheten.

Också punktskattedirektivet och energiskattedirektivet spelar en roll för bedömningen av alternativen för en skatt på kraftverkens oförtjänta vinster. Kraftverksskatten kan exempelvis grunda sig på den mängd elektricitet som ett kraftverk producerar eftersom den då också återspeglar storleken på de oförtjänta vinsterna. EU har harmoniserat beskattningen av el och det går därför inte att införa nya skatter vid sidan av den nuvarande elskatten. Det skulle strida mot energiskattedirektivet och leda till dubbelbeskattning av el. Av samma anledning kan skatten inte direkt gälla kraftverkens nominella effekt, som avspeglar elproduktionskapaciteten och som därmed kan påstås vara om inte annat så en indirekt skatt på elektricitet. I till exempel Sverige har skattemyndigheterna och elbolagen varit av olika åsikter när det gäller frågan om skatten på kärnkraftverkens värmeproduktionskapacitet är förenlig med EU-rätten eller inte. Också skatten på vattenkraft är föremål för samma typ av debatt.

På grund av sin befogenhet att ta ut skatt har medlemsstaterna möjligheter att införa nya skatter, exempelvis punktskatter. Uran är inte en energiprodukt i den mening som energiskattedirektivet avser inom ramen för den harmoniserade beskattningen. Substitutionsprincipen enligt direktivet kan därför inte tillämpas på uran. Det betyder att kärnkraftproduktion kunde beskattas på grundval av den använda uranmängden på samma sätt som exempelvis i Tyskland utan att punktskatte- eller energiskattedirektivet ställer några hinder i vägen. I så fall skulle skatten gälla uran som används för att producera el, och det innebär att en uranskatt trots allt inte kunde begränsas på hållbara grunder med avseende på EU-rätten utifrån principen i hur gamla kärnkraftverk uran används. I sådana fall måste skatten tas ut både på ny och på gammal kärnkraft. Också på vattenkraft kunde man ta ut en särskild skatt, men den måste då gälla all vattenkraft. Av dessa orsaker skulle en uranskatt och en vattenkraftskatt inte bara gälla de kraftverk som får oförtjänta

vinster till följd av handeln med utsläppsrätter, vilket är målet är med den föreslagna skatten. Under beredningens gång har det därför inte ansetts vara nödvändigt att undersöka dessa alternativ närmare.

Ett kriterium och mål som ideologiskt sett ligger nära en skatt på kraftverkens oförtjänta vinster är att ta ut en skatt på kraftverkens skattebetalningsförmåga. Med andra ord kunde man ta ut skatt på olika metoder för att producera elektricitet med utgångspunkt i hur produktiva de är. Inte heller då går det att beskatta företagen utan skatten måste differentieras utifrån produktionsmetod, det vill säga att de billigaste produktionsmetoderna skulle ha en högre skattesats än de dyrare metoderna. Också i denna modell är problemet att finna ett bra kriterium som kan tillämpas på alla produktionsformer.

3.3 De viktigaste förslagen

Skatteobjekt och skattebegränsningar

Kraftverksskatten har planerats utifrån tanken att den i överensstämmelse med den ursprungliga planen ska gälla vatten- och kärnkraft som byggts före 2004. Den ska också gälla lika gammal vindkraft eftersom EU-rätten kräver att alla utsläppsfria metoder för att producera el ska behandlas lika. De vindkraftverk som kan komma i fråga har numera obetydlig elproduktion.

Kraftvärmeverk byggs i första hand för att producera värme. Sammantaget sett drar de inte någon nytta av handeln med utsläppsrätter och får alltså inga oförtjänta vinster. Följaktligen kan kraftvärmeverk undantas skatten. Kraftvärmeverk har en annan rättslig och ekonomisk ställning om man ser till målet med skatten. Dessutom är de i en annan situation än vatten-, kärn- och vindkraftverk som inte ingår i handeln med utsläppsrätter och bara producerar el. Vidare är kraftvärmeverk som producerar både el och värme förenliga med EU:s och Finlands klimat-, miljö- och energipolitiska mål i motsats till separat produktion, eftersom kraftvärmeproduktionen har hög total effektivitet och låga koldioxidutsläpp. I våra finländska förhållanden är kraftvärme en bra lösning eftersom det största behovet av både värme och el infaller på

vintern. Det finns alltså inga grunder för en skatt som skulle gälla kraftvärmeverk. Myndigheterna har inte tillgång till heltäckande information om de allra minsta kraftverken med en effekt på mindre än en megavoltampere. Allt som allt producerar de mycket lite elektricitet och ofta bara en del av året, också då ofta bara för ägarens behov. En stor del av dem är små vattenkraftverk.

År 2003 var vindkraftskapaciteten i Finland fortfarande mycket liten, knappa 40 megawatt. En del av kraftverken ägs av mindre producenter och de prissätter sin el på ett annat sätt än de stora producenterna. Den småskaliga vindkraftsproducerade elektriciteten prissätts vanligen inte på marknadsmässiga grunder utan kundcentrerat. Detsamma gäller småskalig vattenkraft. Vid beskattning av oförtjänta vinster är det dock omöjligt att göra skillnad mellan småskaliga kraftverk utifrån prissättningen. Dessutom har småskaliga kraftverk betydligt högre kostnader för elproduktion än storskaliga.

Av administrativa skäl och med hänvisning till den obetydliga elproduktionen föreslås det att småskalig elproduktion undantas skatten, även om kraftverken kan antas få oförtjänta vinster när de säljer el på marknaden. Men de oförtjänta vinsterna är små på grund av att den producerade elektriciteten, och i synnerhet den elektricitet som säljs på marknaden, är så obetydlig och produktionskostnaderna så höga. En stor del av vindkraft och småskalig vattenkraft prissätts enligt principer som inte genererar oförtjänta vinster, men i beskattningen är det svårt att göra skillnad mellan mindre producenter utifrån prissättningen. Gränsen för småskalig produktion sätts vid en nominell effekt på högst en megavoltampere. Där går bland annat gränsen för att anmäla produktion till Energimarknadsverket, som övervakar elmarknaden. Småskaliga kraftverk för elproduktion skiljer sig juridiskt och ekonomiskt från större kraftverk, om man ser till målet med skatten.

Med hänvisning till det som sägs ovan undantas kraftverk med en nominell effekt på högst en megavoltampere kraftverksskatten. Däremot ska vind- och vattenkraft med en högre nominell effekt beskattas.

Skattegrunden och skattens belopp

Det är svårt att exakt bedöma hur stora de oförtjänta vinsterna är. De varierar beroende på priset på en utsläppsrätt, läget på marknaden och väderförhållandena. På den nordiska elmarknaden står vattenkraftsproduktionen för en betydande del av de oförtjänta vinsterna. Produktionen av kondenskraft med kol i Finland och Danmark följer den nordiska vattenkraftsproduktionen. Ju mindre produktion av vattenkraft desto större är behovet av kondenskraft producerad med kol och vice versa. Ju större produktion av kondenskraft med kol desto större är de oförtjänta vinsterna, beroende på priset på en utsläppsrätt. I och med att vinsterna varierar med dels priset på utsläppsrätter, dels variationerna i energiproduktionen har storleken på vinsterna bedömts utifrån försiktighetsprincipen. Detta är befogat också med tanken på att beskattningen överlag är summarisk. Alla enskilda fall kan inte beaktas vid beskattningen och beskattningen kan inte ändras efter alla enskilda fall.

Det går alltså inte att i detalj ange hur stora oförtjänta vinster varje företag får. Vinsterna går till exempel inte att direkt utläsa ur kraftverksbolagens vinster eller överlag ur bokslutet, utan de måste bedömas på en generell nivå på grundval av informationen om marknaden. Följaktligen måste skatten grunda sig på någon annan egenskap som kraftverket har och som rent allmänt räcker till för att beskriva de oförtjänta vinsterna. Det kan exempelvis vara mängden el eller effektiviteten, men i kap. 3.2 anförs skäl som talar emot detta.

Skatten föreslås därför grunda sig på återanskaffningsvärdet på de kraftverksbyggnader som finns på en kraftverksfastighet. Återanskaffningsvärdet tillämpas redan nu inom fastighetsbeskattningen och den ger information om byggnadernas storlek och värde. Skattegrunden är följaktligen lika för alla berörda kraftverkstyper. Återanskaffningsvärdet tillämpas redan nu allmänt som skattekriterium inom fastighetsbeskattningen av kraftverk. Det är därför administrativt sett motiverat att tillämpa samma värde för kraftverksskatten.

Skatten ska vara en procentuell andel av återanskaffningsvärdet utan ett kalkylmässigt åldersavdrag på de kraftverksbyggnader som finns på en kraftverksfastighet. Därmed återspeglar återanskaffningsvärdet bättre storleken på kraftverket. I enlighet med skattens natur och målsättningen med skatten ska kraftverksskatten vara en avdragsgill post i inkomstbeskattningen av företaget.

Det finns inte uppgifter att tillgå om återanskaffningsvärdet för alla kraftverk för det år som skatten införs. Till exempel kommunerna behöver inte betala fastighetsskatt på kraftverk som de äger i sina kommuner. Skatteförvaltningen har därför inga uppgifter om dem. Återanskaffningsvärdet på dessa kraftverk kommer i stället att anges i en förordning av finansministeriet. Under en övergångsperiod tillämpas ett kalkylmässigt återanskaffningsvärde på vattenkraftverk och det ska ingå i en bilaga till den föreslagna lagen. På vindkraftverk ska ett fast värde tillämpas. Storleken läggs fast på grundval av de uppgifter om återanskaffningsvärdet som kraftverken tillhandahåller.

Kraftverksskatten ska vara 1,5 procent av återanskaffningsvärdet på kraftverksbyggnaden och de byggnader som betjänar den. Skattesatsen ska dock vara mindre för kraftverk med en nominell effekt på mer än en och högst 10 megavoltampere. Den stiger gradvis från 0,5 till 1,5 procent med den nominella effekten enligt följande:

Nominell effekt, MVA

Över	Högst	Skattesats
1	2	0,50
2	3	0,61
3	4	0,72
4	5	0,83
5	6	0,94
6	7	1,06
7	8	1,17
8	9	1,28
9	10	1,39
10		1,50

Syftet med skattedifferentieringen är att små kraftverk inte ska drabbas av orimligt

stora kostnader till följd av skattebördan eftersom de skiljer sig väsentligt från större kraftverk vad beträffar kostnadsnivå, produktionsfluktuationer och verksamhetsprinciper. De kraftverk som ingår i skattedifferentieringen har en produktionsmässig, ekonomisk och rättslig situation som är mycket lik situationen för de kraftverk med en nominell effekt under en megavoltampere som är undantagna skatten. Den föreslagna gränsen på 10 megavoltampere motsvarar effektgränsen för den höjda procentsatsen för kraftverk i fastighetsbeskattningen.

Beskattningsförfarande

Den nuvarande kommunala fastighetsskatten påförs av Skatteförvaltningen. Därför kommer också den nya skatten på kraftverk att tas ut av Skatteförvaltningen. Kraftverkskatten går till staten.

Det går inte att direkt ur Skatteförvaltningens register läsa ut vilka företag som eventuellt bedriver kraftverksverksamhet i den mening som propositionen avser eller vilka fastigheter och byggnader som kan komma att beröras av skatten. Andra myndigheter kan inte heller stå till tjänst med sådana uppgifter. Därför går det inte att ta ut och debitera skatten på samma sätt som fastighetsskatten inom den föreslagna tidsramen.

Skatten ska gälla den personkrets som redan omfattas av skattekontoförfarandet. Därför kan skatteuppbörden i skattekontoförfarandet med fördel genomföras som en skatt som den skattskyldiga ska betala på eget initiativ. Deklaration och inbetalning på skattekonto jämföras med andra likadana skatter. Det ligger dessutom i linje med Skatteförvaltningens mål att kraftverksskatten ska betalas på eget initiativ.

För de som bedriver kraftverksverksamhet innebär skattekontoförfarandet att de ska fylla i en periodskattedecklaration på eget initiativ och lämna in den varje skatteperiod till Skatteförvaltningen senast den 7 december. Skatten ska betalas senast den 12 december. Den ska deklarerars och betalas enligt skattekontoförfarandet med undantag för möjligheten att lämna in deklARATIONEN elektroniskt. På grundval av uppgifterna i fastighetsbeskattningen ska den skattskyldige själv räkna

ut de sammantagna återanskaffningsvärdena och skattebeloppet för kraftverket och de byggnader och konstruktioner som direkt betjänar det. När de skattskyldiga inte äger fastigheten, får de som regel de nödvändiga uppgifterna direkt från ägaren. Dessutom har den skattskyldige enligt 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) rätt att begära uppgifterna från Skatteförvaltningen.

Periodskattedecklarationen ska lämnas in på det sätt som Skatteförvaltningen närmare bestämmer. Den ska innehålla uppgifter om bland annat verksamhetsutövaren, det sammanlagda återanskaffningsvärdet för byggnader och konstruktioner som direkt betjänar kraftverksverksamheten och det anknytande skattebeloppet. Dessutom ska exempelvis namn, fastighetsregisternummer, ägare, återanskaffningsvärde för varje byggnad eller konstruktion, effekt och långvarigt eller definitivt urdrifttagande specificeras för varje kraftverk.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Kraftverksskatten kommer att öka statens skatteinkomster från kraftverk med cirka 50 miljoner euro från och med 2014.

Skatteintäkterna kommer att variera från år till år eftersom skattebasen, det vill säga återanskaffningsvärdet på de berörda kraftverken, kontrolleras årligen.

Skattesatsen har lagts fast med hänsyn till att priserna per enhet för återanskaffningsvärdet för olika byggnadstyper har uppdaterats och träder i kraft i år. Priserna per enhet regleras i en förordning av finansministeriet.

Kraftverksskatten berör uppskattningsvis 130 vattenkraftverk, fyra kärnkraftverksenheter och 10–15 vindkraftverk. Begränsningen på grund av färdigställandeår gör att vindkraftverk inte längre kommer att beröras av skatten när de sista, före 2004 byggda vindkraftverken tas ur drift. Skattebasen, det vill säga det sammantagna återanskaffningsvärdet, fördelas mellan kraftverkstyperna på så sätt att vattenkraftverk står för knappa 80 procent och kärnkraftverk för drygt 20 procent. De berörda vindkraftverkens

sammanlagda återanskaffningsvärde av hela skattebasen är mycket litet, under 0,1 procent.

Drygt tre fjärdedelar av kraftverksskatten beräknas komma från vattenkraftverk. De står för uppskattningsvis två femtedelar av de skattskyldiga kraftverkens sammanlagda elproduktion. Kärnkraftverken står för tre femtedelar av produktionen. Däremot kommer vindkraftverken att stå för en obetydlig del av skatten.

Fördelningen av skatten mellan kraftverken ger bara en ungefärlig bild av deras elproduktion eftersom viktiga maskiner och anläggningar för elproduktion, exempelvis turbiner och generatorer, inte ingår i beräkningskriterierna för återanskaffningsvärdet. Vidare beror skillnaderna i skattebördan mellan vattenkraftverk, kärnkraftverk och vindkraftverk på att det finns vissa skillnader i beräkningskriterierna för återanskaffningsvärdet på kraftverksbyggnader. Återanskaffningsvärdet för vattenkraftverk räknas nämligen bara ut enligt beräkningskriterierna för kraftverk, medan det för kärnkraftverk och vindkraftverk räknas ut på samma sätt som för den allmänna fastighetsskatten. Disproportionen i skattebördan i relation till elproduktion beror också på att vattenkraft i stor utsträckning utnyttjas som reservkraft för att reglera elproduktionen, medan elproduktionen vid kärnkraftverk är jämnare. Dessutom varken kan eller får skatten av de orsaker som anges ovan basera sig på mängden producerad el eller kraftverkets effekt, och inte heller på olika skattesatser för vattenkraft respektive kärnkraft. Med den föreslagna lösningen kan man rimligtvis nå målet, alltså att skatten drabbar de former av elproduktion som inte ingår i handeln med utsläppsrätter och som drar extra nytta på den nordiska elmarknaden av de stigande vinsterna till följd av handeln.

Fördelningen av skattebördan mellan kärnkraft och vattenkraft visar hur fastighetsskatten fördelas mellan dessa två produktionsformer. Sammantaget sett innebär kraftverksskatten en kostnadsbördan i nivå med fastighetsskatten för kraftverken. För de berörda kraftverksfastigheterna tas fastighetsskatt ut till ett belopp på uppskattningsvis 43 miljoner euro, inklusive fastighetsskatt för bygg-

nader och tomter. Kärnkraftverken står för drygt 8 miljoner euro och vattenkraftverken för cirka 35 miljoner euro.

Det är svårt att säga exakt hur många vattenkraftverk och vindkraftverk som kommer att beröras av skatten eftersom myndigheterna inte har några heltäckande och uppdaterade register över kraftverk, deras aktuella effekter inom elproduktionen eller årtal när de färdigställdes. Att döma av Energimarknadsverkets och Tullens register finns det cirka 130 vattenkraftverk och omkring 10–15 vindkraftverk med en nominell effekt på mer än en megavoltampere som kommer i fråga. Det har gått att ange vilka av de stora kraftverken som kommer att beskattas, men det är svårare att avgöra vilka av de mindre kraftverken som verkligen ligger över den föreslagna effektgränsen och hur stor skatten på dem i slutändan kommer att vara. Detta hänger samman med att uppgifterna är föråldrade. Bedömningen av återanskaffningsvärdet är därtill förknippad med en del osäkerhetsfaktorer eftersom man för varje kraftverk måste bestämma vilka byggnader som anses direkt betjäna kraftverket och vilka som är att betrakta som övriga byggnader.

Fyra kärnkraftverksenheter är aktuella för skatten. Vart och ett av företagen som bedriver kraftverksverksamhet får en skattebördan på uppskattningsvis 4–6 miljoner euro.

Så gott som alla vattenkraftverk med en nominell effekt över en megavoltampere kommer att beskattas. Storleken på vattenkraftverken varierar mycket. Det finns allt från mycket små kraftverk med en effekt nära noll till stora kraftverk med en effekt på inemot 200 megavoltampere. De små vattenkraftverken med en effekt på 1–10 megavoltampere är många. De beräknas vara drygt 70, och de utgör därmed nästan två tredjedelar av de vattenkraftverk som kommer att beskattas.

För vattenkraftverk blir skatten i snitt 300 000 euro, men den kommer att variera mellan några tusen euro och 2–3 miljoner euro per kraftverk. Som det sägs ovan avspeglar återanskaffningsvärdet på kraftverksbyggnader inte direkt elproduktionen. Följaktligen varierar skatten mellan kraftverken beroende på den producerade elen. I synnerhet för små kraftverk kan skattebördan bli orimligt stor om inte skatten differentieras ut-

ifrån storleken på kraftverket. Små vattenkraftverk står för ungefär 11 procent av det totala återanskaffningsvärdet för vattenkraftverk och för cirka 7 procent av den sammanlagda elproduktionen. Dessutom kan den årliga elproduktionen vid små kraftverk variera mycket och ligga betydligt under den normala nivån, exempelvis under år med dålig vattentillgång eller vid långvariga reparationer. Den föreslagna skattedifferentieringen jämnar ut skattebördan för småskaliga kraftverk på ett hållbart sätt.

På grund av tids- och effektbegränsningarna är det mycket få vindkraftverk som berörs av skatten. Först på 2000-talet började det byggas vindkraftverk i Finland, och många av de vindkraftverk som kom till före 2004 är mycket små. Det bör noteras att en vindkraftverksenhet med självständig drift behandlas som ett fristående kraftverk inom fastighetsbeskattningen, även om den finns i en vindkraftspark med flera andra enheter. I Finland finns det ungefär 160 vindkraftverk och bara 10–15 av dem uppskattas ha blivit klara före 2004 och ha en effekt på mer än en megavoltampere. Vindkraftverk har en genomsnittlig ekonomisk drifttid på uppskattningsvis 20–30 år, så kraftverken har största delen av drifttiden bakom sig. Skatten från vindkraftverken kommer att vara mycket liten, omkring 200–700 euro per kraftverk, eftersom återanskaffningsvärdet är lågt.

Merparten av skatten kommer från ett fåtal stora producenter av vatten- och kärnkraft. Industrin beräknas stå för en knapp tredjedel och kommunala energibolag för en knapp sjättedel av skatten.

Skatten påverkar inte grossistpriset på den nordiska elmarknaden utom i undantagsfall, visar undersökningar. Följaktligen kan elproducenterna inte utnyttja kraftverksskatten som förevändning för att höja elpriset, utan skatten ska, precis som syftet är, belasta resultatet i de företag som äger kraftverken. I kraftverk som levererar el till självkostnadspris till sina ägare ska den extra kostnaden för skatten i produktionen belasta ägarna. Skatten kommer således att påverka priset på den el som de köper till självkostnadspris. Också inom industrikoncerner kan skatten komma att inverka på elpriset i den koncern-interna försäljningen, om koncernen har för-

lagt elproduktionen till ett separat företag och inte tillämpar marknadspriser inom försäljningen av el. I detta fall finns det dock inga skillnader i skattebördan på koncernnivå jämfört med om elproduktionen hade varit ordnad utan ett särskilt bolag.

4.2 Konsekvenser för miljön

Skatten berör bara gamla kraftverk och den påverkar därför inte besluten om investeringar i ny elproduktionskapacitet eller den förväntade avkastningen av besluten. Följaktligen har skatten ingen negativ effekt på intresset för att investera i ny utsläppsfri produktion. Skatten beräknas inte påverka miljön nästan alls.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Kraftverksskatten berör uppskattningsvis 50 företag som redan nu ingår i skattekontoförfarandet.

Den nya skatten kräver att Skatteförvaltningen gör vissa engångsändringar i sina informationssystem. Kostnaderna uppskattas till 621 000 euro. Vidare kommer det att kosta Skatteförvaltningen 50 000–70 000 euro att under en övergångsperiod 2014–2016 utreda återanskaffningsvärdet i vissa situationer, framför allt för byggnader och konstruktioner vid kommunala vattenkraftverk. Vidare uppkommer det extra arbete med information till kunderna och med nya anvisningar och blanketter. Det första året kräver arbetet uppskattningsvis ett årsverke. Tillämpningen av lagen beräknas orsaka Skatteförvaltningen årliga kostnader för tre årsverken plus årliga kostnader för underhåll av systemet.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Skatten påverkar inte elpriset på den nordiska elmarknaden. Den uppskattas således inte påverka skillnaderna i ekonomisk välfärd mellan hushållen. I undantagsfall kan skatten i princip återspeglas i konsumentpriset på el och därmed också i någon mån påverka hushållens konsumtionsutgifter. Huvudsakligen sänker skatten resultatet för ägarna till de berörda kraftverken och minskar därmed den utdelade vinsten. Detta kan

påverka företagens vinstutdelning och därmed också avkastningen till privatpersoner och sammanslutningar. I detta sammanhang har det inte gått att göra någon bedömning av hur inkomstfördelningen för privatpersoner ändras eftersom förändringen bara rör en mycket liten del av befolkningen. Det finns ingen dokumenterad information med så exakta uppgifter att tillgå.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen hänger samman med programmet för statsminister Jyrki Katainens regering och de skattepolitiska riktlinjerna i rambeslutet från våren 2013.

Propositionen har beretts av finansministeriet i samarbete med arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Skatteförvaltningen, Tullen och Energimarknadsverket.

I samband med beredningen gjordes följande uppdragsstudier: Pöyry, Windfallveron vaikutusten arvionti och SKM Market Predictor, Sähkömarkkinaskaenaariot vuoteen 2035.

Yttrande begärdes av arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Skatteförvaltningen, Tullen, Energimarknadsverket, Finsk Energiindustri rf, Finlands näringsliv rf, Skogsindustrin rf, Företagarna i Finland, Pienvesivoimayhdistys ry, Finska vindkraftföreningen rf, Lokalkraft rf, Turveteollisuusliitto, Finlands Kommunförbund, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Akava ry, Finlands naturskyddsförbund rf, Greenpeace Finland, WWF Finland och Jordens vänner rf.

Yttrande lämnades av arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Skatteförvaltningen, Energimarknadsverket, Finsk Energiindustri rf, Finlands näringsliv rf, Skogsindustrin rf, Kemiindustrin rf, Företagarna i Finland, Pienvesivoimayhdistys ry, Finska vindkraftföreningen rf, Lokalkraft rf, Finlands Kommunförbund, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Akava ry, Finlands naturskyddsförbund rf, Teollisuuden Voima Oyj, UPM-Kymmene Oyj, Pohjolan Voima Oy, PVO-Vesivoima Oy och Suomen ElFi Oy. Företagarna i Finland och Akava ry

uppgav att de inte har något att kommentera med anledning av propositionen.

Företrädarna för den offentliga sektorn, FFC rf och Finlands Naturskyddsförbund rf var positivt inställda till förslaget. Energimarknadsverket uttryckte oro för att skatten i vissa undantagsfall kan slås ut på elpriset. De som uttalade sig för skatten ansåg målen med skatten vara godtagbara och de föreslagna lösningarna motiverade samt framhöll bland annat att den sänkta skattesatsen på samfundsskatten kompenserar den nya skattebördan.

I merparten av yttrandena framhölls det dock att skatten inte bör införas och att den kan strida mot målen med EU:s klimatpolitik, handeln med utsläppsrätter och vår energipolitik. Vidare befarade näringslivet och deras intresseorganisationer att skatten kan försämra konkurrenskraften och sysselsättningen, i synnerhet inom exportsektorn. Vidare ansågs skatten höja finansieringskostnaderna och minska intresset för att investera i energisektorn och förnybar energi, vilket redan har skett, bland annat på grund av den ökade politiska risk och osäkrare omvärld som skatten ger upphov till. I ett flertal yttranden framhölls det att de ökade vinsterna till följd av handeln med utsläppsrätter inte kan betraktas som oförtjänta eftersom utsläppsminskningar har varit aktuella i en rad strategier och målbilder redan i flera decennier. Man frågade sig också hur Mankalabolag, som arbetar enligt självkostnadsprincipen, kommer att påverkas av det faktum att skatten inte är avdragsgill. Skatten ansågs höja elpriserna både direkt och indirekt. I ett flertal yttranden ansågs det obefogat att använda återanskaffningsvärdet som skattegrund. Vidare var man oroad över hur skattegrunden påverkas av investeringar som gjorts efter 2003.

Propositionen preciserades på några ställen utifrån yttrandena, exempelvis användningen av ordet kärnkraftverk. Men inga egentliga, större ändringar gjordes eftersom syftet med propositionen är att skatten ska gälla kraftverk som inte ingår i utsläppshandeln och jämna ut de ökade oförtjänta vinster som kraftverken får på grund av handeln.

Ärendet har behandlats i delegation för kommunalekonomi och kommunalförvalt-

ning, där Finlands Kommunförbund rf föreslog att en del av skatteintäkter kanaliseras till kommuner.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

Tidigare har regeringen lämnat en proposition med förslag till lag om tillfällig bankskatt och lagar om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och 18 och 20 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter (RP 167/2012 rd). Den innehåller precis som denna proposition ändringar i 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Därför måste det säkerställas att förslagen stämmer överens, när de godkänns.

Samtidigt med denna proposition har riksdagen förelagts en proposition med förslag till lagar om ändring av fastighetsskattelagen, av 30 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen samt av 14 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningssuppgifter (RP 76/2013 rd). Lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen föreslås bli ändrad så att det till bestämmelserna om beskattningsvärdet för fastigheter fogas bestämmelser om det åldersavdrag som ska göras på återanskaffningsvärdet för konstruktioner som hör till ett vindkraftverk och om beskattningsvärdets minimibelopp. Åldersavdraget föreslås vara 2,5 procent i stället för det avdrag på 10 procent som för närvarande tillämpas i fråga om konstruktioner som hör till ett vindkraftverk. Beskattningsvärdet för konstruktioner som hör till ett vindkraftverk som är i drift ska anses vara minst 40 procent av återanskaffningsvärdet i stället för nuvarande 20 procent. Målet med propositionen är dels att beskattningsvärdet på konstruktioner vid vindkraftverk bättre ska motsvara deras ekonomiska driftstid, som i propositionen bedöms vara 20—30 år, dels att öka kommunernas intäkter från fastighetsskatten på vindkraftverk och på så sätt motivera kommunerna att satsa på vindkraftsut-

byggnad i överensstämmelse med de klimat- och energipolitiska målen.

I motiven till RP 76/2013 rd framhålls det att det faktum att 14 § 2 mom. i fastighetsskattelagen föreskriver att den allmänna skattesatsen för fastighetsskatt, som bestäms av kommunfullmäktige, tillämpas på kraftverk med en nominell effekt på mindre än 10 megavoltampere spelar en större ekonomisk roll för kommunerna än det snabbt sjunkande beskattningsvärdet på vindkraftverk. Enligt fastighetsskattelagen är den allmänna fastighetsskatten 0,6–1,35 procent. Däremot är fastighetsskatten på byggnader och konstruktioner som hör till ett kraftverk med en nominell effekt på mer än 10 megavoltampere eller en slutförvaringsanläggning för uttjänt kärnbränsle enligt huvudregeln i 14 § 1 mom. i fastighetsskattelagen högst 2,85 procent, förutsatt att kommunfullmäktige särskilt har fastställt en sådan skattesats. De flesta kommuner där det finns kraftverk har fastställt en särskild skattesats för kraftverk och den är i de flesta fall 2,85 procent.

I motiven till propositionen sägs det att den nuvarande gränsen på 10 megavoltampere är mycket hög exempelvis i jämförelse med effektgränsen för punktskatten på el eller annan reglering av kraftverksverksamhet. Propositionen innehåller trots det inga förslag till ändringar i bestämmelsen om små kraftverk i fastighetsskattelagen. I stället ansågs det att behovet av en bestämmelse, gränsen för nominell effekt och en samordnad effektgräns för olika skatteformer bör utvärderas på nytt när en särskild kraftverksskatt bereds.

Under beredningens gång har frågan varit uppe om bestämmelsen om små kraftverk i fastighetsskattelagen bör ändras. Kostnadsnivån, produktionsfluktuationerna och verksamhetskriterierna i olika typer av små kraftverk skiljer sig avsevärt från stordrift. Därför kan det anses befogat att småskalig produktion beskattas lindrigare. Däremot finns det ingenting som talar för att olika typer av små kraftverk ska behandlas olika inom fastighetsbeskattningen. Det är nämligen uppenbart att det finns skäl som talar för en lindrigare fastighetsskatt för små kraftverk. Med utgångspunkt i de uppgifter om vattenkraftverk som har samlats in för kraftverksskatten kan man anta att en fastighetsskatt på

2,85 procent också för vattenkraftverk med en nominell effekt under 10 megavoltampere i de flesta fall innebär att skatten blir mycket hög i relation till det nuvarande marknadspriset på el.

I och med att de vindkraftverk som är i drift har en nominell effekt på högst 3 megavoltampere krävs det att gränsen för små kraftverk sänks kraftigt under 10 megavoltampere för att åtgärden ska ge kommunerna större inkomster från fastighetsskatten på konstruktioner vid vindkraftverk. Detta skulle dock leda till att många små kraftverk blir tvungna att betala betydligt mer i fastighetsskatt. Under beredningens gång har också den möjligheten diskuterats att samma typ av gradvis åtstramad fastighetsskatt skulle tillämpas på små kraftverk som det här föreslås

för kraftverksskatten. Det går dock inte att tillämpa den typen av glidande skala inom fastighetsskatten eftersom man måste kunna ta hänsyn till alla de otaliga kombinationer av allmän skattesats och skattesats för kraftverk som intervallet medger i kraftverkskommuner. Ett sådant alternativ skulle dessutom sannolikt inte öka kommunernas inkomster från vindkraftverk nämnvärt.

Det skulle strida mot principen om kommunal självstyrelse att i fastighetsskattelagen föreskriva om en viss procentsats för små kraftverk, även om det i och för sig är en tänkbar lösning.

Av de skäl som anförs ovan föreslås inga ändringar i fastighetsskattelagens bestämmelse om små kraftverk.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lag om kraftverksskatt**

1 §. Tillämpningsområde. Lagen ska tillämpas på i Finland belägna vatten-, vind- och kärnkraftverk som har generatorer med en sammanlagd nominell effekt på över en megavoltampere. Med nominell effekt avses generatorns så kallade märkvärde eller på något annat tillförlitligt sätt visade nominella effekt. Denna effekt som valts för att utgöra skattens nedre gräns är förenlig med den nedre gräns för anmälningsskyldighet som gäller kraftverk enligt elmarknadslagstiftningen. Med ett kärnkraftverk avses kärnkraftverksenhet.

Med året då kraftverksbyggnaden och de byggnader som direkt tjänar kraftverket färdigställdes avses detsamma som vid fastighetsbeskattningen avses med året för byggnadernas färdigställande. För de byggnader eller konstruktioner som direkt tjänar kraftverket ska betalas skatt enligt året för kraftverkets färdigställande. Således ska skatt betalas enligt återanskaffningsvärdet av en byggnad eller konstruktion som direkt tjänar kraftverket trots att dessa blivit färdigställda efter år 2003. Om de effekttökningar som gjorts efter år 2003 beaktas i fastighetsbeskattningen som grundliga reparationer med hjälp av åldersavdrag genom att sänka byggnadens åldersavdrag inverkar de således inte på återanskaffningsvärdet som använts som kraftverksskattens skattegrund, och grundliga reparationer ökar i så fall inte den skattskyldiges kraftverksskattebelastning.

2 §. Skattskyldig. Enligt förslaget ska den som utövar vatten-, vind- eller kärnkraftverksamhet i ett kraftverk som är beläget i Finland betala kraftverksskatt. Skattskyldig är den som utövar denna verksamhet vid ingången av skatteperioden, dvs. kalenderåret. Om skatteansvaret vid företagsorganiseringar föreskrivs i 10 §.

3 §. Skatteperiod och skattebelopp. Enligt paragrafens 1 mom. är skatteperioden ett kalenderår.

I paragrafens 2 mom. finns bestämmelser om det skattebelopp som ska betalas för en skatteperiod.

Skatten ska räknas enligt de procentuella andelar av det sammanlagda återanskaffningsvärdet av kraftverkets byggnader som finns upptagna i tabell 1 i bilagan till denna lag. För småkraftverk gäller en enligt effekt differentierad skatt så att full skatt ska betalas först för ett kraftverk med effekt på över 10 megavoltampere.

När ett kraftverk tas ur drift för en längre tid eller permanent behöver skatt enligt paragrafens 3 mom. inte betalas om urdrifttagandet varar en skatteperiod, det vill säga hela kalenderåret. Med ett långvarigt eller permanent urdrifttagande avses detsamma som i 36 § i elmarknadslagen.

Kraftverkets tillfälliga driftavbrott hör däremot till verkets normala verksamhet, varför avbrotten inte inverkar på skyldigheten att betala kraftverksskatt. Skattskyldigheten omfattar också reservkraftverk och produktion av regleringskraft, trots att de inte är avsedda att producera el kontinuerligt.

4 §. Värdering av ett kraftverk och byggnader eller konstruktioner som direkt tjänar kraftverket. Enligt paragrafens 1 mom. ska återanskaffningsvärdet av ett kraftverk och de byggnader och konstruktioner som direkt tjänar kraftverket beräknas enligt 5 kap. 30 § i värderingslagen samt bestämmelserna och besluten utfärdade med stöd av den. Vid kraftverksbeskattningen ska värderingen ske på samma sätt som vid fastighetsbeskattningen.

Grunderna för värdering av kraftverk reformerades år 1988 då man beräknade ett individuellt återanskaffningsvärde för alla vattenkraftverk utifrån de faktiska kostnaderna och egenskapsuppgifterna. Nivån fastställdes till 70 procent. Enligt 1 § i finansministeriets förordning om grunderna för återanskaffningsvärdet av vattenkraftverk och dess konstruktioner betraktas ett kraftverk, där forsens fallhöjd är minst tre meter och vars effekt är minst 500 kilowatt, som ett vattenkraftverk. Vid beräkandet av återanskaffningsvärdet av ett vattenkraftverk beaktas de direkta utgifterna för anskaffningen av vattenkraft-

verkskonstruktioner. Återanskaffningsvärdet av ett vattenkraftverk och dess konstruktioner omfattar bland annat dammar, rensnings- och uppdämningsarbeten som direkt tjänar vattenkraftverket, även när det gäller anläggningsarbeten.

I återanskaffningsvärdet av ett vattenkraftverk och dess konstruktioner ingår inte andra än de byggnader, konstruktioner och anläggningar som direkt tjänar vattenkraftverket. Till exempel fiskodlingsanläggningar, kontors-, lager-, verkstadsbyggnader eller bostadshus, turbiner, generatorer, dammluckor och lyftkranar beaktas inte. Återanskaffningsvärdet av dessa byggnader och konstruktioner beräknas på samma sätt som för motsvarande byggnader och konstruktioner.

Produktionsverksamhet, till exempel maskiner och anläggningar som tjänar elproduktionen räknas inte med i byggnadens eller konstruktionens anskaffningsutgift. Dessa anläggningar är lös egendom och hör således inte till systemet med fastighetsskatt.

Återanskaffningsvärdet av en kärnkraftverksenhet och de byggnader och konstruktioner som direkt tjänar enheten fastställs utgående från byggkostnaderna enligt 21 § i finansministeriets förordning om grunder för återanskaffningsvärdet av byggnader. Ett kärnkraftverks återanskaffningsvärde är 70 procent av byggkostnaderna för en motsvarande byggnad eller konstruktion.

Enligt motiveringen till regeringspropositionen (RP 123/1994 rd) är till exempel reaktorbyggnader, kontrollrum, mellanlager för kärnkraftsbränsle och slutförvar av driftsavfall byggnader som direkt tjänar kärnkraftverket. Däremot beräknas återanskaffningsvärdet av kontors- och laboratoriebyggnader samt andra byggnader som endast indirekt tjänar kärnkraftverket på samma sätt som för andra motsvarande byggnader. En slutförvaringsanläggning för kärnkraftsbränsle är jämförbar med ett kärnkraftverk.

Enligt motiveringen till regeringspropositionen (RP 145/2005 rd) är ett vindkraftverk ett vindkraftverk som kan fungera självständigt om det på ett område finns flera kraftverk. Ett vindkraftverk är en konstruktion vars återanskaffningsvärde är 70 procent av byggkostnaderna för en motsvarande konstruktion enligt 21 § 1 mom. i finansministe-

riets förordning om grunder för återanskaffningsvärdet av byggnader. Som de konstruktioner på vars byggkostnader återanskaffningsvärdet ska beräknas anses ett vindkraftverks fundament och torn. Vindkraftverkets rotor och rotorblad, växellåda, generator och annan utrustning är till sin karaktär lös egendom och omfattas därför inte av systemet med fastighetsbeskattning.

Återanskaffningsvärdet av ett kraftverk och de byggnader eller konstruktioner som tjänar kraftverket ska således vara detsamma som fastställts vid fastighetsbeskattningen för samma år. Den skattskyldige ska i regel få ett färdigt beräknat återanskaffningsvärde av kraftverket och de byggnader och konstruktioner som tjänar kraftverket tillsammans med beslutet om fastighetsskatten. Byggnadernas och konstruktionernas återanskaffningsvärde återspeglar grovt storleken av kraftverkets oförtjänta vinst.

En skattskyldig, som ska betala fastighets- skatt, får ett beskattningsbeslut. Av beslutet framgår de skattepliktiga fastigheterna och fastigheternas värden. Till beslutet hör en utredningsdel som innehåller närmare uppgifter om beräkningsgrunderna för beskattningsvärdet och fastighetsskatten.

Fastigheterna har individualiserats med hjälp av fastighetsbeteckningar. Förutom mark- och byggnadsuppgifterna framgår av utredningsdelen även hur och utgående från vilka värden beskattningsvärdet räknas ut. Utredningsdelen innehåller även de skatteprocentsatser som tillämpats på marken och byggnaden samt användningsändamålet enligt vilket skatteprocentsatsen bestämts.

Byggnaderna är angivna i utredningsdelen per typ av byggnad, till exempel ett kraftverk eller ett kärnkraftverk.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om bestämmandet av återanskaffningsvärdet då Skatteförvaltningen inte har några uppgifter om vattenkraftverket och inget återanskaffningsvärde har beräknats för vattenkraftverkets byggnader. En typisk situation handlar om kommunägda vattenkraftverksbyggnader. Eftersom kommunerna inte är skyldiga att betala fastighetsskatt för fastigheter på en sådan mark som de äger, är kommunernas byggnader inte heller registrerade i Skatteförvaltningens fastighetsdatabas. I dessa situ-

ationer betraktas det enligt effekt differentierade värdet i tabell 2 i bilagan till denna lag som kraftverksbyggnadens återanskaffningsvärde. Avsikten är att finansministeriet så fort som möjligt fastställer ett återanskaffningsvärde för dessa kraftverksbyggnader. I praktiken ska bestämmelsen tillämpas endast under övergångsperioden som antagligen kommer att ta några år i anspråk. I motsvarande fall är återanskaffningsvärdet av ett vindkraftverk 50 000 euro oberoende av vindkraftverkets effekt.

5 §. Behörig myndighet. Enligt paragrafen är Skatteförvaltningen den behöriga myndigheten som har till uppgift att övervaka deklaration och betalning av skatt samt sköta debitering, återbäring och indrivning av skatt.

6 §. Deklaration och betalning av skatt. Enligt paragrafens 1 mom. ska den skattskyldige på eget initiativ lämna en periodskattedeklaration till Skatteförvaltningen senast i december och betala skatten genom att använda den egna kundspecifika skattekontoförfarenheten. I början är det möjligt att lämna skattedeklarationen endast i pappersform. Deklarationen ska lämnas så att den finns hos Skatteförvaltningen inom tidsfristen enligt 8 § 1 och 3 mom. i skattekontolagen, det vill säga senast den 7 december. Skatten ska betalas senast den allmänna förfallodagen i december, det vill säga den 12 december.

Uppgifterna om periodens skatt ska ges i en periodskattedeklaration som Skatteförvaltningen har fastställt. Den skattskyldige beräknar själv den sammanlagda summan av återanskaffningsvärdena av kraftverket och de konstruktioner som direkt tjänar kraftverket samt skattebeloppet utgående från fastighetsbeskattningsuppgifterna. När den som är skyldig att betala kraftverksskatt inte äger fastigheten, får den skattskyldige de uppgifter som behövs för betalning av skatten i regel direkt av fastighetens ägare. Dessutom har den skattskyldige i enlighet med 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rätt att begära uppgifter också av Skatteförvaltningen.

Enligt paragrafens 2 mom. ska Skatteförvaltningen meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som lämnas i en periodskattedeklaration och hur deklarationen lämnas in.

7 §. Debitering av skatt. I paragrafen ska föreskrivas om situationer då Skatteförvaltningen debiterar för skatten. Enligt paragrafens 1 mom. ska Skatteförvaltningen debitera den skattskyldige för skatten om skatten inte har deklarerats eller om det deklarerade skattebeloppet är för lågt. På det debiterade beloppet ska betalas förseningsränta som räknas från den ursprungliga förfallodagen till dagen för betalning i enlighet med skattekontolagen.

Enligt paragrafens 2 mom. ska debiteringsbeslutet fattas senast inom fem år från utgången av den aktuella skatteperioden. Tidsfristen följer tiden för sökande av ändring vid fastighetsbeskattningen. Före debiteringen ska Skatteförvaltningen ge den skattskyldige möjlighet att bli hörd i saken. Detta kan ske genom att Skatteförvaltningen skickar den skattskyldige en uppmaning med en beräkning av det uppskattade skattebeloppet enligt 7 § 4 mom. i skattekontolagen.

8 §. Debitering enligt uppskattning. I paragrafen föreskrivs om debitering enligt uppskattning. Skatteförvaltningen ska fastställa skattebeloppet enligt uppskattning om den skattskyldige helt och hållet har försummat att deklarerera skatten eller uppenbart deklarerat ett för litet belopp och inte trots uppmaning lämnat de uppgifter som behövs för att fastställa skatten. I praktiken ska debitering enligt beskattning i huvudsak gälla fastställande av de byggnader som hör till systemet med kraftverksskatt för Skatteförvaltningen har tillgång till byggnadernas återanskaffningsvärden.

Enligt paragrafens 2 mom. ska debiteringen ske inom fem år från utgången av den skatteperiod för vilken skatten inte har betalats. Före debiteringen enligt uppskattning ska den skattskyldige ges möjlighet att lämna en förklaring. Detta kan ske genom att den skattskyldige skickas en uppmaning som avses i 7 § 4 mom. i skattekontolagen och som innehåller en beräkning av det uppskattade skattebeloppet samt information om förfallodagen då skatten senast ska betalas. Om den skattskyldige inte meddelar ändringar i det uppskattade beloppet, registreras skatten på skattekontot för att betalas förfallodagen.

9 §. Skatteförhöjning. I paragrafen föreslås bestämmelser om höjning av kraftverksskat-

ten till följd av försummelse av deklarations-skyldigheten. En skatteförhöjning får påföras om den skattskyldige lämnar felaktiga eller väsentligen bristfälliga skattedeclarationer eller uppgifter eller om den skattskyldige annars försummar deklarationsskyldigheten.

Skatteförhöjningen bestäms enligt graden av allvar i försummelsen av deklarations-skyldigheten. Enligt paragrafens 1 mom. får skattebeloppet höjas med högst 30 procent om den skattskyldige utan giltigt skäl har lämnat deklARATIONEN eller någon annan upp-gift eller handling allt för sent eller om den skattskyldige utan giltigt skäl har lämnat fel-aktiga eller väsentligen bristfälliga deklara-tioner, uppgifter eller handlingar, eller om den skattskyldige annars helt eller delvis har försummat deklarationsskyldigheten och för-summelsen inte kan anses vara obetydlig.

Enlig paragrafens 2 mom. får skattebelop-pet höjas med minst 20 procent och med högst 50 procent om den skattskyldige upp-såtligen eller av grov oaktsamhet har lämnat en bristfällig, vilseledande eller oriktigt de-klaration eller andra bristfälliga, vilseledande eller oriktiga uppgifter eller handlingar eller annars låtit bli att fullgöra deklarationsskyl-digheten och om detta har lett till att skatt inte har påförts.

Enligt paragrafens 3 mom. får skattebelop-pet höjas med minst 50 procent och högst 100 procent om den skattskyldiges förfaran-de enligt 2 mom., med beaktande av den nyt-ta som kan uppnås och andra relevanta om-ständigheter, anses vara grovt.

I paragrafens 4 mom. ska bestämmas att förhöjningen fastställs endast enligt det skat-tebelopp som deklarationsförsummelsen gäller.

Enligt paragrafens 5 mom. ska skatteför-höjning dock inte påföras om det i uppgifter-na som den skattskyldige har lämnat för be-skattningen finns fel som den skattskyldige rimligen inte kan antas ha varit medveten om.

Om deklARATIONEN lämnas in för sent, ska man ta ut en förseningsavgift.

10 §. Ansvar för skatt. I paragrafen före-skrivs om skatteansvar då en skattskyldig kraftverkverksamhetsutövare har varit delaktig i en företagsorganisering under skattepe-rioden. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att

om den skattskyldige eller den som svarar för skatten under skatteperioden överlåter affärs-verksamheten helt eller delvis, svarar också det samfund som övertar affärsverksamheten för den skatt som ska betalas under skattepe-rioden. Enligt 2 mom. är det samfund som är övertagande samfund vid en fusion eller del-ning vid sidan av den skattskyldige också an-svarig för den kraftverksskatt som ska beta-las. Det övertagande samfundet svarar för hela kraftverksskatten för den kraftverkverk-samhetsutövare som är delaktig i en fusion eller delning.

En utövare av kraftverkverksamhet som ut-övar vatten-, vind- eller kärnkraftverksverk-samhet i ett finskt kraftverk är skyldig att be-tala kraftverksskatt. På skatteskyldigheten ska tillämpas bestämmelserna i 43 § i skatte-kontolagen och kap. 8 i lagen om skatteupp-börd (609/2005). I normala fall hör skattean-svaret till det aktiebolag som utövar kraft-verkverksamhet.

11 §. Rättelsedeklaration. I paragrafens 1 mom. ska ingå en allmän bestämmelse om hur den skattskyldige på eget initiativ rättar felet i periodskattedeklARATIONEN. Den över-deklarerade skatten rättas till genom att man ger en rättelsedeklaration till den aktuella skatteperiodens periodskattedeklARATION. Be-stämmelsen gäller rättelse av både sådana fel som är till nackdel och sådana som är till fördel för den skattskyldige. Skatteförvalt-ningen meddelar närmare föreskrifter om de uppgifter som lämnas i en periodskattedeklara-tion och om sättet för att lämna uppgifter-na.

Enligt paragrafens 2 mom. ska rättelsede-klarationen ges inom fem år från utgången av den skatteperiod för vilken skatt har deklare-rats.

12 §. Sökande av ändring i Skatteförvalt-ningens och skatterättelsenämndens beslut. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om sökande av ändring i Skatteförvaltningens och skatte-rättelsenämndens beslut. Ändring i ett beslut av Skatteförvaltningen får sökas genom be-gäran om omprövning. Ändring får sökas av den skattskyldige eller av den som svarar för betalning av skatten. Även enheten för be-vakning av skattetagarnas rätt får söka änd-ring i Skatteförvaltningens beslut genom en skriftlig begäran om omprövning.

Begäran om omprövning lämnas till skatterättelsenämnden. Den skattskyldige får söka ändring i ett beslut om debitering, återbäring, rättelse och nybehandling som fattats på grund av övervakning. Ändring får sökas i debiterad skatt eller den skatt som inte har återburits och när det gäller skatteförhöjning.

Ändring i ett beslut om begäran om omprövning söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol i vars domkrets den skattskyldiges hemkommun är belägen. Om denna grund inte går att tillämpa, söks ändring genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Enligt paragrafens 2 mom. gäller för begäran om omprövning, besvär och prejudikatbesvär samt behandlingen av sådana i tillämpliga delar lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

13 §. Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt paragrafen får ändring i förvaltningsdomstolens beslut sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Rätt att anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen har de som får söka ändring i Skatteförvaltningens beslut. Vid sökande av ändring iakttas 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande.

14 §. Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt samt delgivning av beslut. Enligt paragrafen ska Enheten för bevakning av skattetagarnas höras och beslutet delges så att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ges tillfälle att ta del av beskattningshandlingarna. Bestämmelsen ska röra behandling av ett skatteärende i Skatteförvaltningen samt delgivning av Skatteförvaltningens beslut till Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

15 §. Beslut på begäran av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt. I paragrafen föreskrivs om beslut på begäran av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt.

Om Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt anser att en skattskyldig ska påföras skatt eller skatteförhöjning, ska Skatteförvaltningen på begäran av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt meddela beslut i ärendet och foga en besväransvisning till beslutet.

16 §. Ändring av beskattningen med anledning av sökande av ändring samt följdändring. I paragrafens 1 och 2 mom. finns bestämmelser om ändring av beskattningen när skatt med anledning av sökande av ändring ska avlyftas eller sänkas, eller skatt ska påföras eller höjas. Skatten ska återbäras eller tas ut med beaktande av de föreskrivna räntepåföljderna.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om följdändring. Bestämmelsen behövs för att se till att ogrundade skattefördelar inte uppstår bland annat då när ett annat beskattningsbeslut som också påverkar kraftverksskatten, ska ändras. Utan en särskild bestämmelse kan ändringen tas i beaktande endast inom tidsfristerna. En följdändring kan komma i fråga till exempel när återanskaffningsvärdet av en kraftverksbyggnad ändras med anledning av besvär över fastighetsbeskattningen. I sådana fall kan man enligt den föreslagna bestämmelsen rätta till skatten med följdändring trots den föreskrivna tidsfristen för rättelse av beskattningen. På samma sätt ska man enligt fastighetsskattelagen kunna ändra fastighetsskatten i form av följdändring om återanskaffningsvärdet av kraftverksbyggnaderna ändras till följd av besvär över kraftverksskatten.

17 §. Skyldighet att lämna uppgifter samt skattegranskning. I paragrafen föreskrivs om den skattskyldiges skyldighet att lämna uppgifter som Skatteförvaltningen behöver vid skattegranskning samt för att kontrollera skattebetalning och debitering av skatt.

Enligt paragrafens 1 mom. ska den skattskyldige på begäran ge Skatteförvaltningen de uppgifter, handlingar och andra behövliga utredningar om skyldigheten att betala skatt samt skattegrunderna som Skatteförvaltningen behöver för kontroll av skattebetalningen och debitering av skatten.

Enligt paragrafens 2 mom. ska på skattegranskningen tillämpas bestämmelserna i 14 § i lagen om beskattningsförfarande. De bestämmelser, rättigheter, skyldigheter och förfaranden som gäller för skattegranskning av kraftverksskatt är likadana som vid skattegranskning i allmänhet.

18 §. Skatteförvaltningens rätt att få information och granskningsrätt. I paragrafen föreskrivs om utomståendes skyldighet att

lämna uppgifter till Skatteförvaltningen som Skatteförvaltningen behöver för kraftverksskatten. På Skatteförvaltningens rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten till information, för behandling av ett ärende som gäller beskattning eller ändringssökande få uppgifter av utomstående och myndigheter samt rätt att granska alla sådana handlingar som kan innehålla uppgifter som omfattas av utomståendes skyldighet att lämna uppgifter tillämpas 19—25 § i lagen om beskattningsförfarande.

Skyldigheten att lämna uppgifter ska omfatta utomståendes och myndigheters skyldighet enligt 19 och 20 § i lagen om beskattningsförfarande att på begäran av Skatteförvaltningen lämna uppgifter i enskilda fall.

19 §. Kringgående av skatt. Paragrafen ska innehålla en allmän klausul som gäller att stoppa kringgående av skatt. Således om ett förhållande eller en åtgärd getts sådant innehåll eller sådan form som inte motsvarar sakens egentliga natur eller syfte eller om en annan åtgärd vidtagits uppenbarligen för att uppnå befrielse från skatt, ska vid beskattningen förfaras i enlighet med sakens egentliga natur eller syfte.

20 §. Straffbestämmelse. I paragrafen ska finnas en hänvisande bestämmelse till 29 kap.1—3 § i strafflagen (39/1889) som gäller skattebedrägeri och som också ska tillämpas på kraftverksskatten.

21 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Lagen tillämpas första gången på kraftverksskatt som ska betalas år 2014.

1.2 Lag om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

16 §. I paragrafen föreslås en ny 11 punkt. Enligt den nya punkten är kraftverksskatt inte en avdragbar post vid beskattningen. På grund av den nya 11 punkten görs i paragrafens 10 punkt en ändring av teknisk natur.

1.3 Lag om ändring av skattekontolagen

1 §. Tillämpningsområde. Kraftverksskatten är en skatt som betalas på eget initiativ och tas ut enligt förfarandet i skattekontolagen på samma sätt som mervärdesskatten och arbetsgivarprestationerna. Den skattskyldige ska i enlighet med Skatteförvaltningens närmare föreskrifter deklarerera kraftverksskatten i en periodskattedeclaration och betala skatten genom att använda skattens skattekontoreferens. Under de första åren upprättas periodskattedeclarationen på en pappersblankett som ska lämnas till Skatteförvaltningen senast den 7 december. Skatten ska den skattskyldige betala senast den 12 december. Betalningen kan inte hänföras till kraftverksskatten utan Skatteförvaltningen riktar enligt skattekontolagens bestämmelser betalningen på skatter som bokförts på skattekontot och som förfallit till betalning. Den skattskyldige ska se till att betalningarna täcker alla skatter som förfallit till betalning. Kraftverksskatten ska registreras på skattekontot och skattekontoutdraget.

Om kraftverksskatten inte har deklarerats inom utsatt tid, ska Skatteförvaltningen påföra skatten en förseningsavgift enligt skattekontolagen. Om skatten inte har deklarerats, ska det för skatten tas ut förseningsränta enligt skattekontolagen och på skattekontoutdraget registreras en saldoanmärkning.

Om skatten trots uppmaning inte betalas, ska den drivas in på samma sätt som andra obetalda skatter.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av år 2014 förutsatt att kommissionen är klar med granskningen av statliga stöd.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om kraftverksskatt**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs

1 §

Tillämpningsområde

För ett vatten-, vind- och kärnkraftverk som är beläget i Finland, färdigställt 2003 eller tidigare och har generatorer med en sammanlagd nominell effekt på över en megavoltampere ska betalas skatt till staten i enlighet med denna lag.

2 §

Skattskyldig

Skattskyldig är den som vid ingången av skatteperioden utövar kraftverkverksamhet enligt 1 §.

3 §

Skatteperiod och skattebelopp

Skatteperioden är ett kalenderår.

Skatteperiodens skattebelopp är en i tabell 1 i bilagan angiven procentuell andel av det sammanlagda återanskaffningsvärdet av kraftverket och de byggnader eller konstruktioner som direkt tjänar kraftverket.

Skatt betalas inte för en skatteperiod då kraftverket har varit långvarigt eller permanent ur drift.

4 §

Värdering av ett kraftverk och byggnader eller konstruktioner som tjänar kraftverket

Vid tillämpning av denna lag betraktas som återanskaffningsvärde av ett kraftverk och en byggnad eller konstruktion som direkt tjänar

kraftverket det återanskaffningsvärde under kalenderåret före skatteperioden som beräknas enligt 30 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) samt enligt de bestämmelser som utfärdas med stöd av den paragrafen.

Om värdet enligt 1 mom. inte har beräknats, ska som återanskaffningsvärde av ett vattenkraftverk betraktas det värde som anges i tabell 2 i bilagan. Återanskaffningsvärdet av ett vindkraftverk är 50 000 euro.

5 §

Behörig myndighet

Skatteförvaltningen har till uppgift att övervaka deklARATIONEN och betalningen av skatten samt sköta skatteuppbörden.

6 §

Deklaration och betalning av skatt

Den skattskyldige ska deklarerera och betala skatteperiodens skatt på eget initiativ senast i december under skatteperioden vid den tidpunkt som bestäms i skattekontolagen (604/2009). Om lämnandet av uppgifter om skatten i en periodskattedeklaration föreskrivs i 7 § i skattekontolagen.

Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om de uppgifter som lämnas i en periodskattedeklaration och om hur deklARATIONEN lämnas in.

7 §

Debitering av skatt

Om skatten inte har deklarerats eller om det deklarerade skattebeloppet är för lågt, ska Skatteförvaltningen debitera den skattskyldige för det bristande beloppet. På det debiterade beloppet ska betalas förseningsränta enligt skattekontolagen.

Debiteringsbeslutet ska fattas inom fem år från utgången av den skatteperiod för vilken skatt inte har deklarerats eller deklarerats till för lågt belopp. Före debiteringen ska den skattskyldige ges möjlighet att lämna en förklaring.

8 §

Debitering enligt uppskattning

Om den skattskyldige helt och hållet har försummat att deklarerera skatten eller uppenbart deklarerat ett för litet belopp och inte trots uppmaning lämnat de uppgifter som behövs för att påföra skatten, ska Skatteförvaltningen uppskatta skattebeloppet och debitera den skattskyldige för skatten. Bestämmelser om förseningsräntan på det debiterade beloppet finns i skattekontolagen.

Debiteringen ska verkställas inom fem år från utgången av den skatteperiod för vilken skatt inte har betalats. Före debitering enligt uppskattning ska den skattskyldige ges möjlighet att lämna en förklaring.

9 §

Skatteförhöjning

Om den skattskyldige utan giltigt skäl har lämnat felaktiga eller väsentligen bristfälliga deklARATIONER, andra uppgifter eller handlingar, eller om den skattskyldige annars helt eller delvis har försummat deklARATIONSSKYLDIGHETEN och försummelsen inte kan anses vara obetydlig, får skattebeloppet i samband med debiteringen höjas med högst 30 procent.

Om den skattskyldige uppsåtligt eller av grov vårdslöshet har lämnat en bristfällig, vilseledande eller oriktigt deklARATION eller

andra bristfälliga, vilseledande eller oriktiga uppgifter eller handlingar eller annars låtit bli att fullgöra deklARATIONSSKYLDIGHETEN och om detta förfarande medför det att skatt inte skulle ha påförts, får skattebeloppet höjas med minst 20 procent och högst 50 procent.

Om den skattskyldiges förfarande enligt 2 mom., med beaktande av den nytta som kan uppnås och andra relevanta omständigheter, ska anses vara grovt, får skattebeloppet höjas med minst 50 procent och högst 100 procent.

Förhöjningen bestäms utifrån det skattebelopp som försummelsen enligt 1—3 mom. gäller.

Skatteförhöjning påförs dock inte om det i de uppgifter som den skattskyldige har lämnat för beskattningen finns fel som den skattskyldige rimligen inte kan antas ha haft kännedom om.

10 §

Ansvar för skatt

Om den skattskyldige eller den som ansvarar för skatten under skatteperioden överlåter kraftverksverksamheten helt eller delvis, svarar också det samfund som övertar verksamheten för den skatt som ska betalas för skatteperioden samt för påföljderna.

Om den skattskyldige är delaktig i en fusion eller delning under skatteperioden, svarar också det samfund som är övertagande samfund vid fusionen eller delningen för den skatt som ska betalas för den aktuella skatteperioden samt för påföljderna.

11 §

Rättensedeklaration

Den skattskyldige ska rätta ett fel i periodskattedeklaration genom att ge en rättensedeklaration till periodskattedeklaration för den aktuella skatteperioden. Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om de uppgifter som lämnas i en rättensedeklaration och om sättet för att lämna uppgifterna.

Rättelosedeklarationen ska ges inom fem år från utgången av den skatteperiod för vilken skatt har deklarerats.

12 §

Sökande av ändring i Skatteförvaltningens och skatterättelsenämndens beslut

Den skattskyldige, den som enligt 10 § är ansvarig för betalning av skatten samt Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, får söka ändring i Skatteförvaltningens beslut genom en skriftlig begäran om omprövning. Begäran om omprövning lämnas till skatterättelsenämnden. Ändring i ett beslut om begäran om omprövning söks genom besvär hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den skattskyldiges hemkommun är belägen. Om denna grund inte går att tillämpa, ska besvären anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

På begäran om omprövning, besvär och prejudikatbesvär samt på behandlingen av sådana tillämpas lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

13 §

Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen

Ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Rätt att anföras besvär hos högsta förvaltningsdomstolen har de som får söka ändring i Skatteförvaltningens beslut. Vid sökande av ändring iaktas då 70 och 71 § i lagen om beskattningsförfarande.

14 §

Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt samt delgivning av beslut

Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ska höras och beslutet delges så att Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt ges tillfälle att ta del av beskattningshandlingarna.

15 §

Beslut på begäran av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt

Om Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt anser att en skattskyldig ska påföras skatt, skattetillägg eller skatteförhöjning, ska Skatteförvaltningen på begäran av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt meddela beslut i ärendet och foga en besvärсанvisning till beslutet.

16 §

Ändring av beskattningen med anledning av sökande av ändring samt följdändring

Om skatt till följd av ett beslut med anledning av sökande av ändring ska avlyftas eller sänkas, ändrar Skatteförvaltningen beskattningen och betalar tillbaka den överbetalda skatten. Bestämmelser om den ränta som ska betalas på den återbetalda skatten finns i skattekontolagen.

Om skatt till följd av ett beslut med anledning av sökande av ändring ska påföras eller om skatten ska höjas, meddelar Skatteförvaltningen ett nytt beslut och tar ut den obetalda skatten. Bestämmelser om räntan på den obetalda skatten finns i skattekontolagen.

Om beloppet av den skattskyldiges skatt har ändrats så att det påverkar beloppet av skatten för en annan skattskyldig eller om någon annan beskattning av den skattskyldige än beskattning enligt denna lag har ändrats på ett sätt som påverkar skatten enligt denna lag, ska skattebeloppet rättas i enlighet med ändringen om inte en ändring är oskäligen av särskilda skäl.

Den ändring som avses i 1-3 mom. kan göras trots att tidsfristen enligt 7 § 2 mom., 8 § 2 mom. eller 11 § 2 mom. har löpt ut.

17 §

Skyldighet att lämna uppgifter samt skattegranskning

Den skattskyldige ska på begäran ge Skatteförvaltningen de uppgifter, handlingar och

andra behövliga utredningar om skyldigheten att betala skatt och skattegrunderna som Skatteförvaltningen behöver för att övervaka skattebetalningen och för debiteringen av skatten.

På skattegranskningen tillämpas 14 § i lagen om beskattningsförfarande.

18 §

Skatteförvaltningens rätt att få information och granskningsrätt

På Skatteförvaltningens rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten till information, av utomstående och myndigheter få uppgifter för behandling av ett ärende som gäller beskattning eller ändringssökande samt rätt att granska alla sådana handlingar som kan innehålla uppgifter som omfattas av utomståendes skyldighet att lämna uppgifter tillämpas 19–22, 22 a, 23, 23 a, 23 b, 24 och 25 § i lagen om beskattningsförfarande.

19 §

Kringgående av skatt

Om ett förhållande eller en åtgärd getts sådant innehåll eller sådan form som inte motsvarar sakens egentliga natur eller syfte eller om en annan åtgärd vidtagits uppenbarligen för att uppnå befrielse från skatt, ska vid beskattningen förfaras i enlighet med sakens egentliga natur eller syfte.

20 §

Straffbestämmelse

Bestämmelser om straff för lagstridigt undandragande av skatt och försök därtill finns i 29 kap. 1–3 § i strafflagen (39/1889).

21 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången på beskattningen för 2014.

Tabell 1

**Den sammanlagda nominella effekten
för generatorerna i ett kraftverk, MVA Skattesats**

över	högst	
1	2	0,50
2	3	0,61
3	4	0,72
4	5	0,83
5	6	0,94
6	7	1,06
7	8	1,17
8	9	1,28
9	10	1,39
10		1,50

Tabell 2

**Den sammanlagda nominella effekten
för generatorerna i ett kraftverk, MVA**

över	högst	Återanskaffningsvärde, euro
1	2	694 000
2	3	1 388 000
3	4	2 081 000
4	5	2 775 000
5	6	3 469 000
6	7	4 163 000
7	8	4 857 000
8	9	5 551 000
9	10	6 244 000
10	11	6 938 000
11	12	7 632 000
12	13	8 326 000
13	14	9 020 000
14	15	9 714 000
15	16	10 407 000
16	17	11 101 000
17	18	11 795 000
18	19	12 489 000
19	20	13 183 000
20	25	13 876 000
25	30	17 346 000

30	35	20 815 000
35	40	24 284 000
40	45	27 753 000
45	50	31 222 000
50	55	34 691 000
55	60	38 160 000
60	65	41 629 000
65	70	45 098 000
70	75	48 568 000
75	80	52 037 000
80	85	55 506 000
85	90	58 975 000
90	95	62 444 000
95	100	65 913 000
100	110	69 382 000
110	120	76 321 000
120	130	83 259 000
130	140	90 197 000
140	150	97 135 000
150	160	104 073 000
160	170	111 012 000
170	180	117 950 000
180	190	124 888 000
190	200	131 826 000
200		138 765 000

2.

Lag**om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 16 § 10 punkten, sådan den lyder i lag 987/2012, samt
fogas till 16 §, sådan den lyder i lagarna 859/1981, 1164/1990, 717/2004, 1134/2005, 1077/2008 och 987/2012, en ny 11 punkt som följer:

16 §

*Såsom utgifter för inkomstens förvärvande
eller bibehållande anses inte:*

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande
eller bibehållande anses inte:

10) bankskatt som ska betalas med stöd av
lagen om tillfällig bankskatt (986/2012),
11) skatt som ska betalas med stöd av lagen
om kraftverksskatt (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 1 § i skattekontolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skattekontolagen (604/2009) 1 § 2 mom. 7 punkten samt
fogas till 1 § 2 mom. en ny 8 punkt som följer:

1 §

Tillämpningsområde

7) lagen om källskatt för löntagare från ut-
landet (1551/1995),
8) lagen om kraftverksskatt (/).

Lagen tillämpas med de undantag som
nämns i 5 mom. på skatter och avgifter som
bärs upp med stöd av följande lagar:

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 26 september 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Undervisningsminister *Krista Kiuru*

2.**Lag****om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 16 § 10 punkten, sådan den lyder i lag 987/2012, samt
fogas till 16 §, sådan den lyder i lagarna 859/1981, 1164/1990, 717/2004, 1134/2005, 1077/2008 och 987/2012, en ny 11 punkt som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 §

16 §

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

10) bankskatt som ska betalas med stöd av lagen om tillfällig bankskatt (986/2012).

10) bankskatt som ska betalas med stöd av lagen om tillfällig bankskatt (986/2012),
 11) skatt som ska betalas med stöd av lagen om kraftverksskatt (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 1 § i skattekontolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skattekontolagen (604/2009) 1 § 2 mom. 7 punkten samt
fogas till 1 § 2 mom. en ny 8 punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Lagen tillämpas med de undantag som
nämns i 5 mom. på skatter och avgifter som
bärs upp med stöd av följande lagar:

Lagen tillämpas med de undantag som
nämns i 5 mom. på skatter och avgifter som
bärs upp med stöd av följande lagar:

7) lagen om källskatt för löntagare från ut-
landet (1551/1995).

7) lagen om källskatt för löntagare från ut-
landet (1551/1995),
8) lagen om kraftverksskatt (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .
